

Directa

setmanari de comunicació

Núm 355 26 de març de 2014 1,70 €

Judici contra la indignació

Manos Limpias, la Generalitat i el Parlament impulsen el processament de vint indignades a l'Audiència Nacional espanyola per l'acció Aturem el Parlament

PÀGINES 6-7

2-4

Els negocis rodons d'**Unión Fenosa** a l'Egipte de Hosni Mubarak

A fons

De 'la gandula' a 'la mordassa': la **represió de les conductes** socialment mal vistes

14-15

Gibraltar, el Regne Unit i l'Estat espanyol: el joc geopolític al voltant de 'la Roca'

16

Yes, we fuck: "Els cossos amb **diversitat funcional** desitgen i són desitjables"

ESTIRANT DEL FIL

De la desembocadura del Nil a Damiata al port valencià de Sagunt. Entre 2005 i 2010, Egipte va perdre més de 6.000 milions de dòlars exportant gas natural a l'Estat espanyol per sota del seu valor real de mercat, fruit dels contractes confidencials signats entre magnats corruptes del règim Mubàrak –avui amb passaport espanyol– i representants legals d'Unión Fenosa durant el període 2000-2008.

ECONOMIA // ENTRE 2005 I 2010, EGIPTE VA PERDRE MÉS DE 6.000 MILIONS DE DÒLARS EXPORTANT GAS A L'ESTAT ESPANYOL PER SOTA DEL SEU VALOR DE MERCAT

Els negocis rodons d'**Unión Fenosa** a l'Egipte de Mubàrak

Marc Almodóvar
@egiptebarricada

El 30 de maig de 2005, el rais Mubàrak es va desplaçar amb tota la seva camarilla a la ciutat de Damiata per tallar la cinta inaugural de diversos projectes del règim a la zona. La visita, retratada pels mitjans amb el tradicional servilisme, incloïa l'obertura del que els periodistes van anomenar "complex Mubàrak", un projecte enorme per la liquació i l'exportació de gas natural egipci amb un cost estimat de mil milions d'euros. Inicialment, l'estació havia de garantir la producció de més de tres milions de tones anuals de gas líquid, tot i que les remodelacions posteriors garantirien que aquesta producció augmentés fins a superar els 5,5 milions de tones anuals. El 64% d'aquest gas havia d'anar al port valencià de Sagunt i l'estació, de fet, era un projecte de SEGAS, una aliança empresarial creada per a l'ocasió entre l'Estat egipci i Unión Fenosa Gas, una empresa conjunta a parts iguals

entre l'espanyola Unión Fenosa i la italiana ENI. Mentre Unión Fenosa controlava el 80% del consorci SEGAS, el 20% restant quedava sota el control de dues empreses estatals egípcies.

El 2009, Unión Fenosa va anunciar uns beneficis nets de 1.194 milions d'euros, un 21,1% més que en l'exercici anterior

Gràcies a uns contractes signats entre magnats de l'administració Mubàrak i representants de l'empresa espanyola, Unión Fenosa adquiriria el gas líquid egipci a preus situats clarament per sota del seu valor de mercat. Segons un estudi recent de l'ONG egípcia Iniciativa Egípcia pels Drets Personals, l'Estat egipci va perdre, entre 2005 i 2010, prop de 6.000 milions de dòlars (uns 4.400 milions d'euros) fruit d'aquests acords. Això es produïa en un moment en què Egipte patia greus problemes de submi-

nistrament energètic intern i comptava amb una societat on el 40% de la població vivia sota el llindar de la pobresa. De fet, els acords entre Unión Fenosa i Egipte eren més beneficiosos que els polèmics contractes amb l'Estat d'Israel (que suposaven unes pèrdues anuals de 520 milions d'euros per a les arquitectures egípcies) o amb Jordània (440 milions d'euros anuals), ja que el contracte amb Unión Fenosa superava els 720 milions d'euros de pèrdues anuals.

L'estudi, que ha analitzat l'extensa documentació inclosa als sumaris penals contra els càrrecs ministerials i empresarials responsables dels acords, ha desvetllat alguns dels secrets d'aquests contractes. Entre els responsables dels acords processats, hi trobem el magnat Hussein Salem (veure DIRECTA núm. 261), un dels grans capítols corruptes de l'Egipte de Mubàrak, amb desenes de judicis oberts per corrupció i que, avui, es troba a Madrid, on l'Audiència Nacional es nega a transferir-lo a la justícia egípcia. El primer contracte entre Unión Fenosa i les autoritats egípcies es va signar el 27 de juliol de

La planta de liquació de gas de Damiata coneguda com el 'complex Mubàrak'

2000. Llavors, quan el preu d'un milió de BTU valia entre 2,71 i 4,83 dòlars al mercat internacional, Unión Fenosa aconseguia un barem de preus d'entre 0,75 i 1,25 dòlars. Els contractes es van renegociar el 2006, el 2007 i, finalment, el 2008, sempre oferint uns preus clarament privilegiats a l'empresa espanyola. La cúspide de la relació entre Egipte i Unión Fenosa va ser l'any 2008, quan les exportacions de gas egipci a l'Estat espanyol van assolir el 22% del total d'exportacions. Aquell any, Unión Fenosa adquiriria el gas egipci a dos dòlars per milió de BTU, tot i que el seu preu de mercat arribava als 12,55 dòlars. També el 2008, el magnat Hussein Salem va adquirir el passaport espanyol que avui impedeix portar-lo davant la justícia egípcia. El jutge Pablo Ruz, durant el judici per l'extradició de Salem a Egipte, va descartar valorar com havia aconseguit la nacionalitat espanyola perquè ho va considerar poc rellevant, tot i que periodistes egipcis de renom com Mohamed Hassanein Heikal asseguraven a la premsa egípcia que Salem afirmava, sense rubor, que havia atorgat la concessió del gas de

ESTIRANT DEL FIL

2008

El magnat corrupte Hussein Salem va aconseguir el passaport espanyol l'any 2008.

6.000

Egipte va perdre 6.000 milions de dòlars en la venda de gas natural a Unión Fenosa.

50,3

L'Estat espanyol va vendre armament a Egipte per un valor de 50,3 milions d'euros l'any 2012.

Damiata a Unión Fenosa perquè estava "en deute amb Espanya" pel fet d'haver-li donat la ciutadania.

Sens dubte, aquests contractes generaven uns guanys enormes. De fet, van suposar un canvi dràstic en les importacions espanyoles de gas líquid. El 2004, les importacions de gas egipci no superaven el 0,3%. Un any més tard i ja amb la planta de Damietta operant, superaven el 8,5% i van convertir Egipte en el quart soci importador espanyol. A la cúspide de la relació, el setembre de 2008, les importacions egípcies van arribar a representar el 15,25% del total i el país del Nil va esdevenir el segon proveïdor més important, només superat per Algèria, i va relegar potències com Nigèria o Qatar de la llista. El 2009, Unión Fenosa anunciava resultats històrics, amb beneficis nets de 1.194 milions, un 21,1% més que en l'exercici anterior. Pedro López Jiménez, president de la companyia elèctrica, destacava davant la premsa la importància que tenia el port de Damietta en aquests resultats. En aquell període, a més, es gestava la unió amb Gas Natural, després que aquesta última comprés el 45,3% de les accions a la constructora ACS per 7.588 milions d'euros⁴.

Protestes de treballadors acomiadats a la seu central de Gas Natural Fenosa a Managua, Nicaragua, l'any 2012

Salem afirmava que havia atorgat la concessió del gas a Unión Fenosa perquè estava "en deute amb Espanya"

Però l'esclat popular de 2011 va provocar un altre canvi en l'equació. De fet, Unión Fenosa i ENI han decidit denunciar l'Estat egipci per la paralització dels subministraments a l'estació de Damietta, fet que ha provocat la fi de les exportacions de gas a l'Estat espanyol. Fruit de la inestabilitat política i social del país, l'estació fa un any que es troba completament aturada, ja que la producció nacional de gas es destina al mercat intern, clarament malmès. Les importacions egípcies a l'Estat espanyol van caure gairebé sis cops entre 2010 i 2012 i les activitats a la planta de Damietta es van aturar completament el febrer de 2013. Alguns càlculs estimaven que l'aturada havia provocat una reducció del 52% dels beneficis bruts d'Unión Fenosa en l'exercici 2013, valorada en un deteriorament comptable de 70 milions d'euros als comptes de l'empresa durant el primer semestre de l'any passat. L'empresa, després de presentar denúncia davant la fiscalia egípcia, ha portat el cas davant el Centre Internacional per la Solució de Diferències Relatives a Inversions (CIADI), una institució que depèn del Banc Mundial. ♦

Una empresa a l'ull de l'huracà

M. A.
@egiptebarricada

Unión Fenosa, creada el 1982 arran de la fusió de la madrilenya Unión Eléctrica i la gallega Fenosa, és -probablement- una de les empreses més controvertides de l'Estat espanyol. El 2009, Gas Natural va adquirir el 45,3% de l'empresa -a mans de la constructora ACS, propietat del president del Reial Madrid, Florentino Pérez- per gairebé deu mil milions d'euros menys del que havia ofert pocs mesos abans. La compra va generar polèmica fins i tot a instàncies europees. Actuant pràcticament com un monopoli, les empreses unides sota UNESA (Iberdrola, Endesa, Gas Natural-Unión Fenosa, EDP i EON) representen el 97% de la distribució energètica de l'Estat.

Unión Fenosa ha estat denunciada repetidament per les seves pràctiques agressives a l'Amèrica Llatina. A Nicaragua, l'empresa va ser denunciada pel govern i els moviments socials després dels continus talls de subministrament, que deixaven zones molt àmplies del país sense electricitat durant períodes que arribaven a les dotze hores. L'any 2000, Unión Fenosa havia adquirit el

control energètic del país, inclòs el cablejat i les estacions, per tan sols 115 milions de dòlars a través de la creació de dues empreses subsidiàries que esquivaven les lleis contra el monopoli. A partir de llavors, l'empresa va apostar per una inversió baixa al país i el va sumir en l'aïllament elèctric, amb l'argument que no resultava rendible, malgrat els guanys publicitats. L'ambaixador espanyol a Managua va arribar a amenaçar les autoritats locals de posar fi a la cooperació espanyola si el govern no cedia a les exigències d'Unión Fenosa. Les pressions populars i governamentals van acabar forçant l'empresa a vendre el 84% de les seves accions per 41 milions d'euros el febrer de 2013. Quelcom similar es va repetir a Guatemala, on l'empresa controla el monopoli del sector, tret de la capital, on predomina Iberdrola. Unión Fenosa ha estat denunciada per prendre represàlies contra les comunitats que protesten per l'augment continuat del preu o per la mala qualitat del servei. A llocs com Santo Domingo, fins i tot s'ha denunciat l'assassinat d'activistes contràries a l'empresa.

Unión Fenosa també ha estat denunciada a Colòmbia pels processos de privatització dels serveis d'aigua i energia de la costa atlàntica, després d'aconseguir el

control del 70% de la companyia estatal Electrocaribe. El nom d'Unión Fenosa, juntament amb el de Repsol, també apareix darrere les pressions i la confiscació de terra a la comunitat U'wa (també a Colòmbia) i diversos grups sindicals han denunciat la col·laboració de l'empresa amb les forces militars per reprimir els moviments obrers. A partir de 2002, l'explotació de la central hidroelèctrica de la Joya (a Costa Rica) per part d'Unión Fenosa va suposar la denúncia dels pobles indígenes pel dessecament dels cabals dels rius. L'any passat, càrrecs tècnics de la Xunta de Galícia van denunciar que havien detectat l'emissió de factures elèctriques desorbitades per part d'Unión Fenosa; els responsables van valorar que l'empresa podia incórrer en delictes administratius i penals. Entre altres possibles irregularitats, els funcionaris denunciaven que Unión Fenosa hauria cobrat uns preus que doblaven els del mercat a la Xunta i hauria facturats doblement uns generadors elèctrics ja amortitzats i pels quals havien rebut una subvenció vint anys enrere. Un any i mig després de la denúncia feta pels funcionaris, la Conselleria d'Indústria de la Xunta encara no ha obert cap procés intern ni extern contra l'empresa per esclarir la situació. ♦

ESTIRANT DEL FIL

Interessos espanyols a la vall del Nil

Marc Almodóvar
@egiptebarricada

Unión Fenosa no és l'única empresa estatal que ha portat les autoritats egípcies als tribunals del CIADI. Cementos La Unión i Áridos Jativa també van presentar, setmanes enrere, una sol·licitud d'arbitratge per demanar la protecció de les seves inversions al país, afectades pels problemes de subministrament. La cimentera valenciana, que també participa en una aliança amb empreses egípcies, disposa d'una fàbrica de clínquer al port d'Ain Sokhna, al canal de Suez. La fàbrica, una de les inversions espanyoles més importants al país i que també va veure la llum l'any 2008, ha disminuït la seva producció entre un 25 i un 50% des de l'esclat revolucionari de 2011.

Unión Fenosa i La Unión van representar, durant anys, les inversions espanyoles estrella al país de Mubàrak. L'Estat espanyol era un dels principals socis comercials de l'Egipte de Mubàrak, unes relacions que, malgrat algunes crisis, s'han mantingut després de la caiguda del rais. El 2010, l'Estat espanyol representava -amb 1.300 milions d'euros anuals- el tercer importador mundial de productes egipcis, només superat pels

Les empreses espanyoles tenen inversions importants en els sectors químic, energètic, hotelier i agroindustrial

Estats Units i Itàlia. L'Estat espanyol té inversions importants en el sector químic, la distribució elèctrica, l'extracció de petroli i, sobretot, gas i materials de construcció, hotelieria o agroindústria. També hi ha productes estrella. De les falses taronges de València egípcies a les americanes Zara *made in Egypt*, passant per les ceràmiques Cleopatra, on el març de 2012 dos treballadors castellonencs van ser segrestats pels obrers egipcis en vaga, desesperats perquè ningú no feia cas de les seves reclamacions laborals.

L'Estat espanyol també representa un soci habitual dels concursos públics oberts per l'administració egípcia, on els càrrecs diplomàtics espanyols acostumen a mitjançar amb molt d'encert. El novembre de 2013, Acciona va guanyar una concessió de 120 milions d'euros per

l'ampliació i el manteniment de la que serà la depuradora més gran de l'Àfrica, als afores del Caire. La concessió arribava després de l'històric fiasco pel disseny de l'autopista que uneix el Caire i Alexandria i que va portar l'empresa espanyola als tribunals egipcis per defectes en el disseny de les sortides. Acciona també és responsable dels caòtics ponts de circumval·lació del centre de la capital egípcia. El nom de l'empresa també va sonar com a possible beneficiària del contracte de construcció del futur museu arqueològic del Caire, un projecte actualment aturat. L'any 2009, Indra també va obtenir una concessió de 5,6 milions d'euros per la modernització del sistema de validació de tiquets del metro del Caire a través de la instal·lació del sistema de carnets intel·ligents. Un sistema que va trigar quatre anys a fer-se servir, amb enormes complicacions i que, avui dia, continua tenint un ús més que residual, malgrat la impor-

tància de la despesa feta. El consorci Paymacotas-Getinsol, ara fa un any, va aconseguir l'exploració pel disseny de tres túnels al canal de Suez, amb finançament directe en concepte d'ajuda a la cooperació de l'Estat espanyol. L'empresa Thales, vinculada al sector armamentístic,

El 2010, l'Estat espanyol era -amb 1.300 milions d'euros anuals- el tercer importador mundial de productes egipcis

també s'ha beneficiat d'una concessió de mil milions d'euros per la renovació de la xarxa de tren egípcia, un contracte que se suma a l'assolit l'estiu passat per Renfe, Adif i Ineco per l'assessorament en matèria de seguretat ferroviària i valorat en 1,3 milions d'euros.

Pel que fa a les exportacions, l'any 2012, l'Estat espanyol va autoritzar 46 llicències de venda d'armament a l'exèrcit egipci per un valor de 50,3 milions d'euros. Les vendes incloïen dos avions de transport, lots de manteniment i reparació d'aeronaus, material de recanvi, camions eruga, un equip de paracaigudes i camions, que s'afegien a les llicències de venda atorgades per un valor de 92,7 milions, bàsicament referents a aeronaus. L'agost de 2013, arran del polèmic cop d'Estat contra el president islamista Mohamed Mursi, una comissió interministerial espanyola va suspendre cautelarment la venda d'armament a les institucions egípcies a instàncies de la Unió Europea. Una mesura de pressió contra l'exèrcit egipci que podria ser revocada d'aquí poc temps, després que Egipte hagi fet aproximacions a la Rússia de Putin per substituir els subministres europeu i nord-americà. ◀

Els sobirans espanyols amb Hosni Mubàrak i la seva dona, Susan, durant una visita a Egipte l'any 2008 / AMR NABIL

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

El judici per l'encerclament del parc de la Ciutadella del 15 de juny 2011 se celebrarà a partir del 31 de març a l'Audiència Nacional

8-9

El veïnat denuncia que el pla Paral·lel promogut per l'Ajuntament de Barcelona pot implicar l'arribada del turisme massiu i la gentrificació del barri del Poble-sec

ECONOMIA // FRONT COMÚ D'ALUMNES I PROFESSORES PER DEFENSAR L'OFERTA PÚBLICA D'APRENENTATGE DE LLENGÜES

Les taxes de les escoles oficials d'idiomes pugen un **55%**

Matteo Mastronardi
@La_Directa

Les mostres de rebuig van començar el novembre de 2013, tan bon punt es va publicar el projecte de llei de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic pel 2014 (lleis d'acompanyament dels pressupostos) al Butlletí Oficial del Parlament, primer pas per a la seva aprovació (que finalment es va produir el gener d'enguany, juntament amb els pressupostos de la Generalitat).

Les mesures que hi preveu el Departament d'Ensenyament consisteixen en una pujada d'un 55% de les taxes de matrícula a les escoles oficials d'idiomes, augment que portarà les escoles catalanes a encapçalat la classificació de les més cares de l'Estat espanyol: els 275 euros de matrícula que es paguen a Catalunya gairebé doblen el preu de la matrícula de les Illes Balears, tripliquen el d'Astúries i quintupliquen el de les Canàries.

L'augment del preu de la matrícula convertirà les escoles catalanes en les més cares de l'Estat espanyol

Mentre l'encariment de les taxes era una mesura coneguda i fins i tot esperada (l'apujada de 2014 s'afegeix a la del 14% de 2013), la novetat va ser la introducció d'una penalització econòmica per a l'alumnat repetidor, que pagarà un increment d'un 50% de l'import de la taxa en cas de repetir per primer cop (412 euros) i d'un 80% si és la segona vegada (495 euros).

Totes les agents d'aquesta comunitat escolar es van mobilitzar l'any passat: el mes de desembre, l'alumnat de l'EOI de la Vall d'Hebron va promoure una classe

a la plaça de Sant Jaume com a protesta, que també va comptar amb la participació d'alumnes i professorat de les EOI de Drassanes (Barcelona), d'Esplugues i de l'Hospitalet de Llobregat. Per la seva banda, l'alumnat de l'EOI de Drassanes va promoure una petició a la plataforma Change.org, que ha aconseguit gairebé sis mil signatures i que s'entregarà al Departament d'Ensenyament les properes setmanes. Consideren que la mesura és "únicament recaptatòria" i "injusta", ja que apareix lligada a l'exigència, per a qualsevol estudiant d'universitat, "d'un certificat B2 (l'equivalent al cinquè curs d'EOI) per poder-se graduar". De fet, això és el que estableix l'article 181 de la mateixa llei d'acompanyament dels pressupostos: les universitàries que comencin la carrera el curs 2014-15 hauran de demostrar coneixements d'anglès, italià, francès o alemany per obtenir el títol al final del grau.

UNA MESURA ANTIPEDAGÒGICA

Les direccions de les EOI reunides a les Drassanes el mes de novembre de 2013 en el marc de l'Associació de Professorat de les EOI, EOICAT, van consensuar una carta dirigida al director general de For-

mació Professional (FP) i Ensenyament de Règim Especial, Melcior Arcarons, en què rebutjaven l'augment proposat i consideraven inadequada la penalització de la primera repetició. També aclarien que, tot i estar d'acord en la necessitat de combatre la irregularitat pel que fa a l'assistència i a l'abandonament, no veien clar que s'hagués de fer amb mesures econòmiques, sobretot per no "gravar aquells alumnes que, tot i assistir a classe i aprofitar el curs, no puguin superar-lo". Les crítiques de l'alumnat també se centren en aquest aspecte i, en un escrit al Síndic de Greuges, recorda que "les repeticions formen part de l'aprenentatge d'una llengua i no s'haurien de penalitzar".

Aduna Olaizola, cap de departament d'Euscar de l'EOI de Drassanes, defineix la mesura d'"antipedagògica", gairebé "un càstig per a l'alumne a qui li costa més", i recorda que "cada llengua té un procés d'aprenentatge diferent" i que aquesta mesura podria posar en perill la continuïtat de l'oferta de les llengües minoritàries: a part de l'anglès, l'alemany i, en certa mesura, el francès i el rus, eines professionals en un mercat laboral europeu, les cinquanta mil alumnes de les

L'alumnat de l'EOI Drassanes de Barcelona va promoure una petició contra l'apujada de taxes que ha aconseguit gairebé sis mil signatures
/ VÍCTOR SERRI

quaranta-cinc EOI que hi ha a Catalunya també segueixen cursos d'àrab, coreà, èuscar, grec, italià, japonès, neerlandès, portuguès, xinès, català i castellà.

PRIVATITZACIÓ ENCOBERTA

Iñaki Mingolarra, de la USTEC, sindicat que de seguida va difondre un comunicat per denunciar "l'encariment astronòmic de les taxes a les EOI", parla d'oferta i de mercat: "A banda d'una claríssima funció recaptatòria, el missatge subjacent a aquestes mesures és que tot el que és públic s'ha de pagar i que, a més, l'oferta ha de ser limitada, amb la consegüent creació o ampliació d'un mercat privat, el de les acadèmies d'idiomes". Una privatització encoberta, doncs, molt semblant -per exemple- a la de la sanitat.

Llúcia Molinos Martín, directora de l'EOI de la Vall d'Hebron, confirma que no s'ha ampliat l'oferta en relació amb la demanda i que, per exemple, hi ha places només per a una tercera o una quarta part de la gent que participa al sorteig per poder cursar anglès. També reivindica la funció de les EOI com a "servei públic", motiu pel qual "hauria d'estar a l'abast de tothom", especialment de les persones més desavantajades econòmicament perquè, justament, "qui té diners té altres opcions: les acadèmies privades".

Les protestes continuen i sembla que ja han aconseguit una petita victòria: durant unes reunions informals amb alumnes i professorat, la Conselleria d'Ensenyament es va mostrar disposada a congelar la penalització de les repetidores fins el proper any acadèmic. Però, a part de la falta d'oficialitat i del caràcter temporal de la mesura correctiva, l'augment de la matrícula ordinària no es toca i tampoc no s'estableix -l'altra reivindicació tant del professorat com de l'alumnat- una política de beques, ara completament absent, ni cap mesura de compensació per al jovent o la gent aturada. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

DRETS // EL JUDICI A LES PROCESSADES PER L'ACCIÓ ATUREM EL PARLAMENT SE CELEBRARÀ DEL 31 DE MARÇ AL 3 D'ABRIL A SAN FERNANDO DE HENARES, MADRID

Manos Limpias, la Generalitat i el Parlament porten vint indignades a l'Audiència Nacional espanyola

Jesús Rodríguez
@albertmartnez

"Manos Limpias és un sindicat de neofranquistes que destaca per la seva trajectòria ombrívola", són les paraules pronunciades pel portaveu del govern de la Generalitat de Catalunya, Francesc Homs, el 25 de març en relació amb la querella per sedició i associació il·lícita presentada per aquesta organització sindical contra Carme Forcadell i l'Assemblea Nacional Catalana. Però, més enllà de les paraules, hi ha els fets. Es dona la circumstància contradictòria que els advocats del Col·lectiu de Funcionaris Públics Manos Limpias -més conegut com a Sindicato Manos Limpias- compartiran banqueta acusatòria amb els serveis jurídics de la Generalitat de Catalunya i els del Parlament de Catalunya contra les vint indignades del moviment del 15-M processades per l'acció d'envoltar el parc de la Ciutadella de Barcelona -ubicació del Parlament català- el 15 de juny de 2011. El judici tindrà lloc entre el 31 de

El govern d'Artur Mas i la cambra parlamentària catalana es van adherir a la querella impulsada per Manos Limpias

març i el 3 d'abril a les noves dependències de l'Audiència Nacional espanyola, al polígon Las Fronteras de San Fernando de Henares (Madrid). El sindicat ultradretà dirigit per Miquel Bernard Remón, admirador de Blas Piñar i nomenat com a cavaller d'honor de la Fundación Nacional Francisco Franco, va ser l'impulsor del procés penal mitjançant la presentació d'una querella criminal genèrica contra el moviment del 15-M i la PAH, en relació amb els fets del Parlament i els escarnis contra Alberto Ruiz-Gallardón i Rita Barberà, que també es van produir en aquelles dates. Tota la part relacionada amb la PAH, però, va ser arxivada.

Posteriorment i arran de les diligències obertes per la fiscalia provincial de Barcelona i els atestats elaborats pels Mossos d'Esquadra que es van acumu-

Felip Puig després de baixar de l'helicòpter amb què va arribar al Parlament el 15 de juny de 2011

lar a la causa del tribunal madrileny, el govern d'Artur Mas i la cambra parlamentària presidida per Núria de Gispert es van adherir a la querella impulsada per Manos Limpias, que era instruïda pel jutge Eloy Velasco, titular del jutjat d'instrucció número 6 -i director de Justícia durant els dos mandats d'Eduardo Zaplana a la Generalitat Valenciana, entre 1995 i 2003. Quatre diputades van explicar la seva intenció d'obrir una persecució penal dels fets amb una denúncia a comissaria: Montserrat Tura, Gerard Figueras, Josep Maria Llop i Ana Isabel Marcos. Al llarg d'aquests tres anys de procés, segons explica una de les advocades de la defensa dels activistes, Laia Serra, els serveis jurídics de les dues principals institucions catalanes no han qüestionat que el procediment s'investigués a un tribunal que va ser creat *ad hoc* per la legislació antiterrorista i com a successor natural del Tribunal de Orden Público (TOP) franquista.

PANTALLA DE PLASMA

Els primers quatre dies de vista oral -i les sessions previstes pels dies 25 d'abril i 5 de maig- suposaran elevades despeses de transport i allotjament per a la vintena de persones encausades i les seves familiars i advocades. Hauran de romandre a

Madrid tot aquest temps, a disposició del tribunal. No serà així en el cas de les persones denunciants i les testimonis. L'Audiència Nacional ha concedit al president Mas i la presidenta de Gispert el dret de declarar mitjançant videoconferència des dels seus despatxos institucionals, a través d'una pantalla de plasma instal·lada a la sala de vistes. Els consellers Santi Vila i Ramon Espadaler utilitzaran el mateix procediment. La resta de testimonis, perjudicades i denunciants ho faran des de la seu del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC), al Palau de Justícia del passeig de Lluís Companys de Barcelona. Només una excepció, Alfons López Tena, es desplaçarà a Madrid. Joan Boada i Salvador Milà, diputats d'ICV-EUiA, van manifestar la voluntat de retirar-se de la causa, però han estat citats a declarar com a testimonis.

En el cas de Manos Limpias, les penes sol·licitades arriben als vuit anys de presó pels delictes de sedició, associació il·lícita, atemptat contra l'autoritat a membres de la cambra legislativa autonòmica (551.2 del Codi Penal) i contra les altes institucions de l'Estat (498 del Codi Penal). La fiscalia acusa les indignades dels dos últims delictes i els demana cinc anys i sis mesos de presó. La Generalitat

i el Parlament demanen condemnes de fins a tres anys de presó. Les defenses mantenen que no hi ha fonament jurídic per aquests tipus delictius, ja que les persones acusades ni tan sols es coneixien i tot plegat va ser fruit d'un "elevat grau d'espontaneïtat", per tant, se les hauria d'absoldre o, com a molt, jutjar-les per una falta lleu. ♦

L'opinió de les defenses

BENET SALELLAS

"Hi ha qui pretén que ara ja no puguem ni protestar al carrer, sobretot si hi ha diputats a prop. El nostre Parlament de fireta es vol reivindicar de la mà de Manos Limpias i d'acusacions col·lectives pròpies del TOP".

EDUARDO CÁLIZ

"És un judici polític on la Generalitat i el Parlament legitimen l'Audiència Nacional espanyola (hereva del TOP) i comparteixen acusació amb la fiscalia i Manos Limpias, que s'han posat d'acord per criminalitzar el dret a la protesta".

LAIA SERRA

"Els fets del Parlament semblen fets a mida, després del desallotjament de la plaça Catalunya, per criminalitzar el 15-M i restaurar la imatge de la policia catalana. Resulta vergonyant començar aquest procediment per una denúncia de Manos Limpias i que ni el Parlament ni la Generalitat hagin reivindicat jutjar aquests fets a Catalunya".

JAUME ASENS

"En un context de crisi de règim com l'actual, és lamentable que la casta política catalana demani penes de presó per aquells que gosen alçar la veu contra el segrest d'institucions com el Parlament per part d'uns interessos minoritaris de mercat i en contra de les majories socials".

•info
@15mlliure
http://
encausades
parlament.
wordpress.com

ENTREVISTA AMB CIRO MORALES, UNA DE LES PERSONES QUE SERAN JUTJADES A MADRID

“CiU es valdrà de les institucions repressores dels altres fins que en tingui de pròpies”

Ciro Morales Rodríguez és una de les vint persones que, a partir del 31 de març, seran jutjades a l'Audiència Nacional. Deliberadament, no ha volgut aparèixer en una fotografia: “La meua veu intenta recollir i unir les idees del col·lectiu. Personificar l'entrevista en una foto no em sembla adequat”. No només subscriu l'eslògan de la campanya de suport, ‘Jo també estava al Parlament i ho tornaria a fer’, sinó que defensa fer un pas més i anar als consells d'administració del Banc Sabadell, a casa els Botín i la família Polanco o a les oficines de ‘La Vanguardia’.

Gemma Garcia
@gemma_g_fabrega

Un moment de la protesta Aturem el Parlament del 15 de juny de 2011 / JORDI BORRÀS

Us acusen d'atemptat contra les altes institucions de l'Estat, encara que la sessió del Parlament d'aquell dia es va celebrar i els pressupostos es van aprovar. A què respon una acusació d'aquesta envergadura?

Queda clar que no haver aconseguit aturar la sessió del dia no és motiu per no considerar-ho delictiu. El simple fet que un moviment es cregui amb la legitimitat d'enfrontar-se cara a cara amb els emissors de la misèria ja els fa sentir fràgils, desbordats, descol·locats... I això s'ha de tallar d'arrel, segons ells. L'acció d'aquell dia és tan virtuosa i radical que l'havien de tractar com un

“Tenim la sensació que vam caure en una mena de trampa ideada per Felip Puig i els caps dels seus esbirros”

gran delictiu. Encara que realment no passés res, encara que els seus horaris i tasques es duguessin a terme, els representants del poder no poden ni imaginar que la població cada vegada adquireixi estratègies més encertades i els acusi a casa seva i a la feina.

Com et van detenir?

Podria dir que em vaig entregar i no a la Ciutat de la Justícia. Visc al camp amb

la Sandra, una altra de les encausades. A ella -i no sé si a mi també-, l'estaven vigilant durant tot el matí... amb maneres bastant poc professionals. Quan va anar a treballar, la van detenir a la carretera i se la van emportar a la comissaria de Granollers. Va decidir trucar-me per comunicar la detenció i jo, diligentment, vaig dir als Mossos que aniria a recollir-la. M'imagino que, en aquell moment, van pensar: “Aquesta és la nostra”. Van venir diversos companys de casa i vaig dir-los que jo mateix aniria al mostrador per presentar-me, avisant que, si no sortia, era que m'havien detingut. Vaig travessar la porta i, instantàniament, dos encaputxats em van agafar pels braços. No és que m'ho esperés, però, després de les detencions aleatòries d'aquell dia, t'envaeix el sentiment d'estar al punt de mira.

Us jutjaran a l'Audiència Nacional. Les dues institucions catalanes, amb majoria de CiU, són acusació. En el context actual i tenint en compte que CiU ha arribat a demanar la dissolució del tribunal, com valoreu que en aquesta ocasió el legitimin i ho facin amb el sindicat ultradretà Manos Limpias?

La burgesia no té cap mena d'ètica i els seus representants polítics, menys. Encara que ens mostrin una suposada

confrontació directa entre Espanya i Catalunya, no són més que meres tensions per parcel·les de poder. No són enemics, pertanyen a la mateixa classe i, davant els opositors reals -els de baix, els que històricament hem patit els excessos de la verticalitat social-, s'agermanen. CiU es valdrà de les institucions represores dels altres fins que en tingui de pròpies. Manos Limpias... són figures d'un

“La defensa del feixisme democràtic fa anar de bracet els suposats enemics enfrontats”

altre paner. Aquest col·lectiu viu literalment a l'Edat Mitjana i la seva obsessió per erigir-se com a garant dels valors més reaccionaris el porta a situacions que freguen la ridícula més extrema. Que el Parlament i la Generalitat vagin agafades de la mà amb aquesta gentussa ens demostra massa coses. La defensa del feixisme democràtic fa anar de bracet els suposats enemics enfrontats.

Quina interpretació fas de la gestió policial d'aquell dia?

És un tema una mica espinós, ja que ens

deixa en una posició molt dèbil, a tots els que vam ser-hi. Tots els encausats tornàrem a manifestar-nos en una altra acció així, però tenim la sensació que vam caure en una mena de trampa ideada per Felip Puig i els caps dels seus esbirros. Aquell dia, va haver-hi càrregues policials molt aviat, molt abans que arribessin els polítics. Els policies van anar escalant els manifestants i, després, no van protegir aquells a qui el protocol diu que han de protegir. El 15-M comptava amb un suport majoritari de la societat, era un moviment simpàtic i, després del brutal desallotjament de la plaça de Catalunya, van caure crítiques molt dures contra els Mossos... Així doncs, CiU es va encarregar que la balança canviés. D'aquí la seva actuació a les portes del Parlament: deixar fer a una població que topa cos a cos amb els culpables de la seva pobresa. Aquesta població es va comportar pacíficament, encara que intentin demostrar el contrari i fer-nos creure que la contundència és violència.

“La triada està clara: el diner mana, la política administra i la premsa parla”

L'endemà, la premsa va ser contundent: setge al Parlament, cop d'Estat, atac... Quin paper creus que han jugat els mitjans en el cas?

Parlar de mitjans de comunicació de masses és parlar de poder. Són els seus portaveus i estan a les seves ordres. La triada està clara: el diner mana, la política administra i la premsa parla. Configuren la realitat, tant amb les imatges, els discursos i les paraules, com en el cas del terme *violència*. La fam, el treball assalariat, la solitud, la desigualtat i fins i tot la mort mai no seran anomenats com a *violència* per un mitjà de comunicació. Ara bé, els piquets, l'insult, l'okupació, l'escopinada, l'*escrache*... per descomptat. Si els nostres mitjans antagonistes, els que no depenen del conglomerat financer, comencen a parlar amb nosaltres de *resistència* o *autodefensa*, potser algun dia també guanyarem la batalla del llenguatge. ✦

AIXÍ ESTÀ EL PATI

URBANISME // LA TRANSFORMACIÓ DE L'AVINGUDA POT IMPLICAR L'ARRIBADA MASSIVA DE TURISTES I LA MODIFICACIÓ DEL TEIXIT SOCIAL DELS BARRIS QUE L'ENVOLTEN

El Paral·lel, un nou aparador per a la marca Barcelona

Marta Pérez
@MartaPFargas

"Barcelona no seria Barcelona sense Rubianes. I Rubianes no seria Rubianes sense Barcelona". Així començava la petició impulsada pel diari *El Periódico* per aconseguir el reconeixement de l'actor galaicocatalà posant el seu nom a algun carrer de Barcelona. Les seguidors defensaven la proximitat i la relació emocional de Rubianes amb el barri de la Barceloneta, però, a finals de gener d'aquest any, es va saber que el que portaria el nom de Pepe Rubianes no seria un carrer i no estaria ubicat a la Barceloneta. La placa amb el nom de l'actor lluirà en una plaça i no una plaça qualsevol, sinó una de les sis que es preveuen construir entre els barris de Sant Antoni, el Poble-sec i el Raval arran de la reforma de l'avinguda del Paral·lel.

El 30% dels 9,5 milions d'euros pressupostats per fer la reforma del Paral·lel es destinaran a la il·luminació

La construcció d'aquestes sis illes al Paral·lel forma part de l'actuació urbanística presentada el 2009 amb la signatura d'un conveni de col·laboració entre la Fundació El Molino i l'Ajuntament de Barcelona. La reforma, que està pressupostada en 9,5 milions d'euros, preveu la transformació del Paral·lel per convertir-lo en un eix turístic, cultural i gastronòmic de referència.

"Volem aconseguir que hi hagi una reactivació, que la il·luminació nova faci més atractiu el Paral·lel perquè hi vingui més gent a passejar, a comprar i a consumir", explica Jordi Martí, regidor del

Districte de Sants-Montjuïc. L'objectiu, segons ell, no és fer una revolució al Paral·lel, sinó "posar-lo al dia, netejar i modernitzar el carrer per donar resposta a les necessitats de la gent que hi viu i hi treballa".

REFORMES SOBRE L'ASFALT

La proposta de projecte executiu, encara no definitiva, preveu un sèrie de canvis estructurals que afectaran la mobilitat del trànsit a tota l'avinguda, incloent-hi la resituació del carril bici al centre de la via i, també, la creació de 4.200 metres quadrats d'espai públic per a vianants a la banda de Sant Antoni. Actualment, les obres han començat amb la rehabilitació del sistema de drenatge i, d'aquí pocs mesos, es preveu l'inici de la modificació exterior, que durarà prop de catorze mesos.

Xabier Fraga i Andrés Martínez de la Riba són arquitectes i membres de Raons Públiques, una associació establerta al Poble-sec recentment que treballa la transformació de l'espai públic des de la participació ciutadana. Des del punt de vista tècnic, entenen la reforma i consideren necessàries algunes de les millores que es proposen. "La connexió entre el teixit de l'Eixample i el Paral·lel no està resolta, hi ha molt espai no utilitzat i la posició del carril bici, segons estudis de l'Ajuntament, és molt perillosa. Des d'aquest punt de vista, sí que es pot justificar una intervenció", considera Xabier Fraga. Però, a l'hora de transformar un espai, no només s'han de tenir en compte els arguments tècnics. Segons Andrés Martínez de la Rosa, abans d'incidir-hi, s'ha de fer una diagnosi de les necessitats i veure quines capacitats tindria l'espai, no només de transformar l'aparença física, sinó de contribuir a generar més sensació de comunitat. "En aquest sentit, no s'han tingut en compte les necessitats del veïnat del Poble-sec", assenyalava.

De fet, aquestes reformes més tècniques van acompanyades d'altres actuaci-

ons més polèmiques, com la creació de sis places sense gairebé cap element de mobiliari urbà ni proposta d'ús públic i la despesa del 30% del pressupost de la reforma en la il·luminació.

ELEMENTS POLÈMICS

"Nosaltres ens questionem a quin interès respon construir un espai on no hi passa res, on tot és buit, i de quina manera volen omplir-lo. El projecte parla d'activitats ciutadanes com ara terrasses de restaurants i activitats teatrals; tot el que

"El que hem de pensar és si, mentre s'estan retallant serveis socials, és necessària una inversió d'aquest tipus"

queda fora d'això no té espai en aquestes places. Es duplica la superfície per a les vianants, però no es fa cap zona verda. Tot serà paviment dur, gris, de ciment", comenta Xabier Fraga. A més, l'escassetat de mobiliari urbà en aquests espais està argumentada de manera clara i sense embuts al projecte executiu: "Els seients es col·locaran a les zones on no hi hagi cap bar, cafeteria o restaurant", una pista clara de quines activitats hi haurà a la majoria de les places, ja que quatre d'elles tenen un restaurant o un bar a la

Recreació de la futura reforma del Paral·lel

planta baixa (un dels establiments és el Restaurant Tickets dels germans Adrià).

Un altre element polèmic és la introducció de les *Columnes Paral·lel*, uns fanals de nou metres d'alçada que costaran més de 7.000 euros cadascun. Es tracta d'una peça fonamental de l'enllumenat, que no només farà funció de fanal, sinó que integrarà sensors de recollida de dades propis de les anomenades ciutats intel·ligents, proporcionarà xarxa *wifi* i incorporarà projectors de llums de colors per il·luminar els espectacles de carrer que es preveuen dur a terme. "L'estratègia que segueixen és una continuació de l'espectacle de llums i música de la font màgica perquè, ara mateix, és l'atractiu més important de turisme. Un espectacle molt colorit i exòtic que convertirà el Paral·lel no en una avinguda per caminar, sinó per viure-hi espectacles", comenta Javier Rodrigo, investigador, educador en art i membre de Repensar Poble Sec. Aurora Lonetto (doctoranda en geografia) i Xavier Latorre (economista vinculat a projectes socials) formen part, amb Rodrigo, d'una comissió de l'Assemblea del Poble-sec que ha analitzat la reforma des dels seus inicis i s'hi oposa fermament.

EL PLA PARAL·LEL

"El pla Paral·lel no es pot entendre sense considerar-lo en relació amb el model de ciutat que s'està construint", comenta Aurora Lonetto tot recordant els eslògans utilitzats per la marca Barcelona

al llarg dels anys per atreure el turisme: *BCN, la millor botiga del món; BCN, ciutat de compres; BCN, capital de la innovació; BCN, capital del mòbil*. "Tot això explica que es facin un tipus d'intervencions que no són per a la gent que viu al barri perquè, ja ho hem dit moltes vegades, el Poble-sec és un barri que se situa per sota de la mitjana de renda de Barcelona". Concretament, la renda mitjana

del Poble-sec és un 33% inferior a la de la resta de la ciutat. Des de Repensar Poble Sec, coincideixen a assenyalar el context i la situació en què s'està proposant aquesta reforma. "El que hem de pensar és si, en època de crisi, mentre s'estan retallant serveis socials, és necessària una inversió d'aquest tipus, de gairebé deu milions d'euros. El barri necessita d'altres reformes urbanístiques i socials

abans d'aixecar unes llambordes, posar unes illes i il·luminar un espai", afirma Rodrigo.

TURISME I GENTRIFICACIÓ

Abans de començar la reforma, el Poble-sec ja està notant les conseqüències del pla, no només del Paral·lel, sinó de tot el barri. Latorre explica que, amb aquesta "operació d'imatge i de posar de moda el barri", el lloguer de locals i habitatges no descendeix i, en alguns casos, fins i tot està pujant. Ara mateix, el preu mitjà és de prop de 745 euros al mes, en un barri on la majoria de pisos són d'entre 30 i 60 metres quadrats. Tenint en compte la renda mitjana de Poble-sec, això fa pensar en uns canvis demogràfics que Rodrigo qualifica "d'expulsió invisible i discriminació de les capes socials més baixes". Del procés que comenta, se'n diu gentrificació i consisteix en la substitució del teixit veïnal per un de nou amb una capacitat adquisitiva més alta. A aquesta

Repensar Poble Sec defensa la construcció d'un debat públic real que permeti que el veïnat adopti una posició ferma

problemàtica, cal afegir-hi la proliferació de pisos turístics. Al Poble-sec, segons dades del Departament d'Ocupació i Empresa de la Generalitat de Catalunya, hi ha 345 pisos registrats com a turístics, sense tenir en compte els il·legals. També hi ha blocs d'edificis sencers que pertanyen a una mateixa empresa immobiliària o propietària i que es destinen només al turisme.

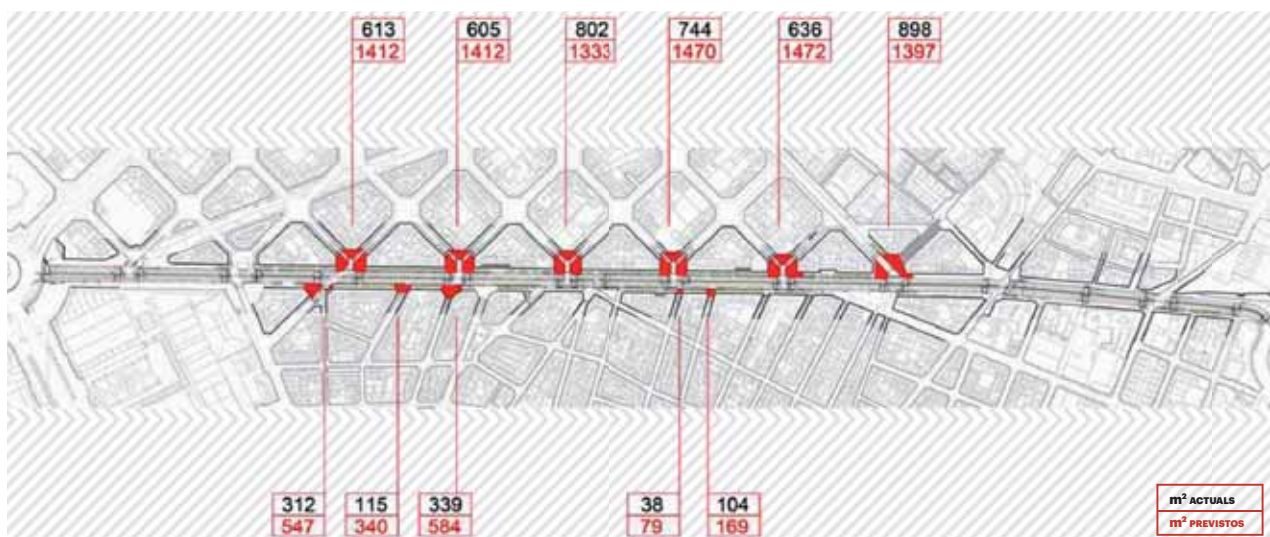
Aquesta arribada de turisme i l'anada i vinguda de persones al barri és ben rebuda per algunes entitats i associacions veïnals, que consideren que la reforma és positiva, però amb matisos. Josep Guzmán, president de la Coordinadora d'Entitats del Poble-sec, assenyaleta que el procés de canvi

s'ha de fer amb precaució i que cal evitar la massificació turística de la zona. "El que no pot passar al Paral·lel és el que ha passat al carrer Blai, que vam començar amb quatre terrasses per dinamitzar el carrer de vianants i ara n'hi ha més de vint... Això es pot evitar amb un pla d'usos", comenta Guzmán. A més, el representant de les entitats afegeix que el Paral·lel s'ha de convertir en la posada en escena de les realitats que existeixen als barris del voltant; no s'ha de permetre que el Poble-sec torni a ser la rebotiga del Paral·lel: "El Paral·lel ha de ser l'aparador. El Poble-sec, la botiga".

Però, segons Rodrigo, el creixement desmesurat dels pisos turístics, legals o il·legals, sumat a la nova llei d'arrendaments de locals, portarà a la desaparició del comerç local, a l'apujada de preus dels pisos i a una entrada massiva de turisme que, sense l'existència d'un pla d'usos que ho reguli, pot fer perillar el teixit social del barri.

El pla preveu la creació de sis places sense gairebé cap element de mobiliari urbà ni proposta d'ús públic

Davant d'això, Repensar Poble Sec defensa la construcció d'un debat públic real que permeti que el veïnat adopti una posició ferma en aquest procés. Latorre afegeix que ja s'estan construint alternatives a aquest model de consum de la marca Barcelona: "A cada barri, s'estan generant alguns nuclis de gent amb la idea de començar a construir barris cooperatius. Experiències molt riques com la de la gent de Can Batlló, a Sants, o l'Ateneu La Base, aquí, al Poble-sec, s'han d'enfortir per poder construir, comunicar i practicar un altre model de ciutat, a petita escala, per acabar construint un model de relacions econòmiques diferent". ◀

El projecte preveu la creació de sis places al llarg de l'avinguda

A DEBAT

Parlament: que hi ha pobres? Doncs que morin!

José Iglesias Fernández
Economista
@La_Directa

"Els pensionistes s'han d'afanyar a morir"
(Taro Aso, ministre de Finances del govern japonès)

L'existència de la pobresa és conseqüència de l'existència de la riquesa. En el capitalisme, l'existència de la riquesa i la seva forta concentració en unes poques persones no causa escàndol. Al mateix temps, en el capitalisme, l'existència de la pobresa tampoc no en causa perquè la riquesa és l'altra cara de la pobresa i viceversa. No es pot lluitar contra la pobresa ni acabar amb ella sense, abans, lluitar i -necessàriament- destruir la riquesa. Però aquesta afirmació ens porta a una altra afirmació: si la propietat privada de les riqueses és la base del capitalisme, la pobresa mai no s'eliminarà sense haver destruït el capitalisme prèviament. D'aquí l'infantilisme dels participants al debat sobre la pobresa que es va fer al Parlament de Catalunya, sobre el qual opinarem més endavant.

Hi ha milions de llibres escrits sobre la pobresa, en part, perquè és un negoci per a qui escriu sobre ella. També hi ha milers d'ONG (fundacions, associacions, xarxes, etc...) per a les quals la pobresa és la principal font d'ingressos. Jo mateix vaig escriure alguns treballs contra la pobresa i la propietat de la riquesa, però ho vaig fer per denunciar el capitalisme com a causant d'aquest fenomen i, en alguns casos, especialment, per demostrar la futilitat d'aquest objectiu sense, abans, destruir el sistema.

Per a les ONG, el que cal denunciar no és el capitalisme, sinó unes polítiques socials insuficients

Com que és una relació entre persones -i, en el capitalisme, entre subjectes socials-, és cert que la pobresa és tan vella com la humanitat. Però no tothom coincideix en la valoració d'aquesta persistència social: hi ha qui la veu com una virtut, hi ha qui pensa que és una xacra, o un instrument útil i indispensable de reproducció del capitalisme.

Es diu que bona part de la població catalana corre el risc de l'exclusió social, així és com defineixen els sociòlegs convencionals els que ja viuen en graus extrems de pobresa. Però, com deïem abans, la pobresa és vella. I el que passa durant milers d'anys i afecta milers de milions de persones al món no es resol, encara que tinguessin atacs de moralina diarreica, amb dos o tres dies de debat parlamentari. Primer, perquè, als parlaments, les senyories hi van a aplaudir, a mirar les fotos de la família, a dormisquejar o a fer uns diners extres potenciant lleis redactades d'acord amb els interessos de les empreses amb lobby residencial a les cambres legislatives. Segon, perquè l'augment de la pobresa es deu a les retallades socials que fan els governs, de qui s'espera i a qui es demana que actuï contra la pobresa, contra les seves pròpies mesures. I tercer, perquè els membres d'aquestes càmeres tenen una ideologia concreta: els rics no es toquen, ni la seva riquesa ni les rendes que genera. La sessió ha acabat tal com va començar: per a la pobresa, no hi ha recursos ("ni un euro més"), ni tampoc hi ha voluntat de tocar la riquesa dels

poderosos mitjançant impostos. En una de les seves primeres intervencions al debat, Artur Mas ja va dir que no hi havia mitjans. Jo afegiria que tampoc hi havia voluntat. Davant la resposta -ja sabuda- que poden donar polítics i mandataris, un diari utilitzaria un parell de capçaleres ben expressives: pobres excuses contra la pobresa, el ple sobre la pobresa acaba sense cap acord

La pobresa mai no s'eliminarà sense destruir el capitalisme. D'aquí l'infantilisme del debat al Parlament

útil. La resta del cor que seu a la cambra no va passar del sí o el no crític, intervencions que es van fer pensant més en les eleccions que s'aproximen que en la pobresa, tan denunciada a bombo i platerets pels mitjans de comunicació.

Deia Oscar Lewis que un pobre deixa de ser-ho quan pren consciència de la seva pròpia vida i assumeix la lluita contra aquesta injustícia. No obstant això, les ONG, com sempre, el que lamenten

/ MANUEL CLAVERO

és la "falta d'acord entre el govern i l'oposició", ja que són les veritables víctimes perquè es queden sense els recursos que necessiten els seus balanços comptables. No se'ls ocorre conscienciar els pobres perquè es mobilitzin i apareguin com a actors, com a subjectes polítics directes de l'acció social reivindicativa. Tot queda en declaracions de denúncia que sonen progressives, bonistes. Per a aquestes organitzacions, el subjecte responsable que cal denunciar no és el capitalisme, sinó unes polítiques socials insuficients: "La lluita contra la pobresa és qüestió de recursos" (Càritas); "davant l'atur i la pobresa, cal més" (Creu Roja); "demanem mesures eficaces que assegurin recursos" (Unicef); "necessitem un pacte i augmentar la inversió" (Fedaià); "la lluita contra la pobresa ha de ser un pacte social" (Fundació Comtal), "cal invertir i anem en la direcció contrària" (Acollida i Esperança); "decebedor; el resultat ha estat molt pobre" (Pobresa zero), etcètera.

Si els pobres es moren, quin titular escrivim, com obrim portada, de què i qui viurien les ONG, els savis i acadèmics i tanta altra gent que pul·lula pel món de la caritat? ◀

PERSPECTIVA

La Ucraïna i l'Europa que desitgem

Pere Ortega

Centre Delàs d'Estudis
per a la Pau
@PereOrtega

Legir la història d'Ucraïna és endinsar-se als orígens de la Rússia contemporània. Rússia no s'entén sense els mites que sorgeixen del cor d'Ucraïna i de la península de Crimea en particular. Kíev, Odessa, Balaklava, Sebastòpol, Ialta... són noms on s'ha originat part de la mitologia de la nació russa, que alhora és una nació de nacions, la multicultural i immensa Rússia repartida entre dos continents.

En l'àmbit econòmic, els governs de Timoixenko i Ianukóvitx no difereixen, tots dos són neoliberals

Era pecar d'ingenuïtat, pensar que Rússia s'estaria amb els braços plegats veient com la revolta de Maidan, a Kíev, feia caure un govern prorús i n'instaurava un de nou, que es llençaria als braços de la UE. Sobretot si tenim en compte que la part oriental i sud d'Ucraïna comparteix llaços culturals i lingüístics molt estrets amb Rússia. I que el territori més delicat, la península de Crimea, de població majoritàriament russa, té una importància capital pels interessos geoestratègics de Rússia, ja que la seva potent armada té la principal base per obrir-se pas cap al Pròxim Orient i el Mediterrani al port de Sebastòpol.

Que la població ucraïnesa tingui el cor dividit entre l'Europa occidental i oriental també és natural. No es pot oblidar que Stalin va sotmetre Ucraïna a una ferotge rapinya de col·lites que va matar de fam centenars de milers de persones el 1933; i tampoc que, durant la Segona Guerra Mundial, els exèrcits de l'Alemanya nazi van matar milions d'ucraïnesos; o que Crimea va patir una neteja ètnica per part de Stalin, que va deportar els tàrtars a l'Àsia Central perquè els seus caps havien col·laborat amb els nazis i la va repoblar amb russos, i que, anys després, el 1954, un altre mandatari soviètic, Nikita Khruixtsov, va decidir regalar

Crimea a Ucraïna de manera arbitrària, sense pensar que, algun dia, l'URSS es podia desintegrar i aquesta república podia esdevenir un Estat independent.

Recordem ràpidament com han anat les coses a Ucraïna des de 2004, quan el primer ministre prorús Ianukóvitx es va enfrontar al candidat europeista i opositor Iútxenko. A la primera volta, Ianukóvitx va guanyar el segon per un marge molt esquit, 39,87% front un 39,32%. L'oposició va acusar Ianukóvitx d'efectuar falsificacions massives de vots. Poc temps després, l'opositor Iútxenko va ser enverinat. Davant les protestes massives i les vagues dels seguidors de Iútxenko, el Tribunal Suprem va resoldre que, tenint en compte la quantitat d'irregularitats electorals que s'havien produït, calia repetir les eleccions. Es van repetir i la presidència va ser pel candidat opositor, Iútxenko, que va designar Timoixenko com a primera ministra. La revolta civil, que va ser pacífica, va adoptar el color taronja com a símbol, d'aquí que el procés que va fa caure el govern corrupte de Ianukóvitx s'anomenés *la revolució taronja*. El nou govern manté un discurs democratitzador, però, tot s'ha de dir, marcadament prooccidental; en canvi, en l'àmbit econòmic, no difereixen, tots dos són neoliberals.

Era pecar d'ingenuïtat, pensar que Rússia s'estaria amb els braços plegats veient com la revolta feia caure un govern prorús

Després de l'èxit de la revolta pacífica de 2004, les diferents eleccions que es van celebrar posteriorment van demostrar que el país continuava dividit, ja que Timoixenko i Ianukóvitx es van anar alternant en els càrrecs de president i primera ministra. A les darreres eleccions presidencials de 2009, Ianukóvitx va tornar a guanyar Timoixenko, que, el 2012, va ser jutjada i empresonada, acusada de corrupció, fet que va provocar protestes massives dels seus seguidors, que han continuat de manera intermitent fins que, amb la revolta de Maidan, han fet caure el govern de Ianukóvitx.

Però l'oposició política que s'ha fet amb el govern provisional i con-

trola el Parlament també té molt d'indesitjable. És ben conegut que un dels principals partits opositors, l'ultranacionalista Svoboda, és neofeixista i xenòfob respecte als russos i altres minories. Entre les primeres mesures del nou govern provisional, trobem la de declarar l'ucraïnès com a única llengua oficial, una decisió que discrimina els parlants de rus.

Tots aquests fets demostren les dificultats d'un país per avançar unit perquè, en el seu si, hi ha diferents grups que miren en direcció oposada -uns cap a l'Europa occidental, altres cap a l'oriental, Rússia- i perquè, alhora, els dos pols (la UE i Rússia) alimenten les discòrdies internes per intentar arrossegar Ucraïna cap al seu bàndol d'influència.

L'Europa de la UE ha actuat amb oberta mala fe i ha intentat que Ucraïna s'incorporés al seu bloc i a l'OTAN. Evidentment, la resposta de Putin enviant les tropes per ocupar Crimea és una violació del dret internacional -perquè aquesta península forma part de l'Estat d'Ucraïna-, però era d'una ingenuïtat

/ JAUME MERCANT

colossal pensar que Rússia es quedaria sense fer res davant una revolta animada des del bloc occidental atlàntic.

A Ucraïna, és inimaginable una confrontació armada entre les dues grans potències nuclears mundials, l'OTAN dels EUA i Rússia. Ara, la confrontació hi és i continuarà. La Rússia de Putin i el bloc liderat pels EUA s'han confrontat en diverses crisis: a Geòrgia, a Síria, per l'escut antimíssils que es va instal·lar a Rota (Cadis) i, ara, a Ucraïna... No és un conflicte de les dimensions de la guerra freda, però segur que tindrà nous capítols.

Què hauríem de fer? El mateix que vam fer durant la guerra freda, agrupar les forces alternatives que busquin una via de no alineament amb els blocs; donar suport a les demandes de la societat civil que reclama canvis d'aprofundiment democràtic; no menysprear ni tampoc alimentar mites nacionals que puguin desembocar en conflictes violents. La tasca no és gens fàcil i, com sempre, ens ha tocat treballar a contracorrent. ◀

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

L'educació financera i l'educació que volem

Josep Maria Casasús Rodó
Professor de Filosofia
 De l'Institut Manolo Hugué
 Caldes de Montbui

Al'Institut de secundària on treballa, aquesta primavera, tindran lloc uns tallers d'Educació Financera, promoguts per l'Institut d'Estudis Financiers (IEF) en conveni amb el Departament d'Ensenyament. Estic totalment en contra d'una iniciativa com aquesta. Al patronat de l'IEF, a més de la Generalitat de Catalunya, hi trobem entitats com Banc Sabadell, Santander, BBVA, CatalunyaCaixa, Caixabank... Els tallers, els imparteixen voluntaris: es tracta de treballadors en actiu o jubilats del món de les finances. La idea és que es vagi estenent a totes les escoles. No entenc que puguem acceptar sense recances que una entitat privada agafi hores del centre per donar classes de finances. Ens trobem davant un inici de penetració de l'am-

bit privat (amb interessos no educatius) a l'escola pública. Professors i alumnes ens veiem afectats per una crisi generada per una economia financeritzada i, ara, a les nostres classes, vénen a defensar implícitament l'endeutament, encara que sigui amb prudència i moderació (un dels tallers porta el títol *Endeutar-se amb seny*), i a donar l'aire de normalitat i idoneïtat a productes com els fons de pensions privats (un altre taller s'anomena *Finances per a la vida*). Per altra banda, acceptem com a necessària una alfabetització financera. Per què no la pot fer el professor d'economia del centre? Ha superat unes oposicions, pot respondre davant del consell escolar, segueix un currículum democràticament establert... en definitiva, no respon a cap interès privat. Per acabar, després de l'escàndol de les preferents, sembla que la solució que s'imposaria seria una bona formació (financera i ètica) dels professionals i un control (fins i tot judicial) de les males pràctiques, oi? Doncs no! El que cal és que els alumnes de l'ESO tinguin coneixements financers! Cal fer com si el pes del problema fos de qui va ser enganyat, del client que no tenia prou cultura financera... I, sobretot, convé que els (futurs) ciutadans no pensin que una altra economia és possible. ◀

PENSEM

Compartir és fer Directa

Ferran Domènech

@ferranmanlleu

Segurament no donem gaire importància al retuit o al *m'agrada* en una determinada informació publicada per la DIRECTA a les xarxes socials. Podríem pensar que aquella acció virtual no canviaria absolutament res, que l'activisme és al carrer i no a la xarxa. Fins i tot que compartir aquella informació pot servir per rentar la consciència i anul·lar la voluntat de prendre partit en determinades lluites...

Però aquestes petites accions també tenen efectes positius que cal posar de manifest. En poques paraules, contribueixen a augmentar la popularitat de la informació publicada. Això té diversos efectes: que se'n multipliqui la viralitat i,

per tant, que arribi a un sector més gran de la població; que molta gent descobreixi la DIRECTA; que una part important la tingui com a mitjà de referència, i la més important: que una petita part se subscriu i, així, juntament amb les prop de 1.900 subscriptores, la DIRECTA pugui continuar existint.

Però no tot acaba a la xarxa. A la vida real, aquestes accions són equiparables a quelcom tan senzill com compartir el setmanari amb un amic, amb el nostre perruquer... o deixant la DIRECTA a llocs de pas on algú altre la pugui llegir. Així doncs, compartir el setmanari, retuitejar o, senzillament, difondre la notícia de la DIRECTA i no la que publica un altre mitjà són formes essencials de donar suport al projecte. Són la primera pedra de la barriada informativa que construïm, dia a dia, entre totes. ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana, la redacció de la DIRECTA té eco. Això passa perquè les companyes del Centre de Documentació ja han buidat el seu espai i s'han traslladat a Can Batlló. Ànims companyes! Recordem que el local on fem la DIRECTA és compartit amb La Ciutat Invisible, l'associació Maloka i, fins ara, el Centre de Documentació. Així doncs, ara busquem algú altre per compartir local. Si us interessa, veniu a veure'l. D'altra banda, volem felicitar la família del que, durant molts anys, ha estat l'encarregat de distribució de la DIRECTA, el Xavi, i donar la benvinguda al seu segon fill, l'Oriol, que va néi-

xer el dia 22. Benvingut nano. Finalment, una notícia que ens entristeix: el divendres passat, ens va deixar la Magdalena, quiosquera del quiosc que hi ha a República Argentina amb Craywinckel, una senyora que, des del seu quiosc, ha estat promovent la DIRECTA com una eina de transformació al barri barceloní de Vallcarca. Descansa en pau, companya. Per acabar, volem comentar que enguegem una campanya, que podreu seguir a través del hashtag #comparteixladirecta, per promoure el reciclatge de la DIRECTA deixant-la en algun lloc on altra gent la pugui llegir. Moltes gràcies per tot i fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ ROUSE

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
 Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat Tel: 935 270 982 / Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
 Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

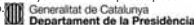
Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
 Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciat.

No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuiu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència.
 // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbott Way, Stanford, California 94305, USA

L'espina dorsal de la Directa són les subscripcions. Tot i això, rebem una subvenció estructural de la Generalitat de Catalunya pel fet de ser un mitjà en llengua catalana, que suposa menys d'un 2% del pressupost. Per això hem de posar el seu logotip.

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric.
 El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
 audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
 subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

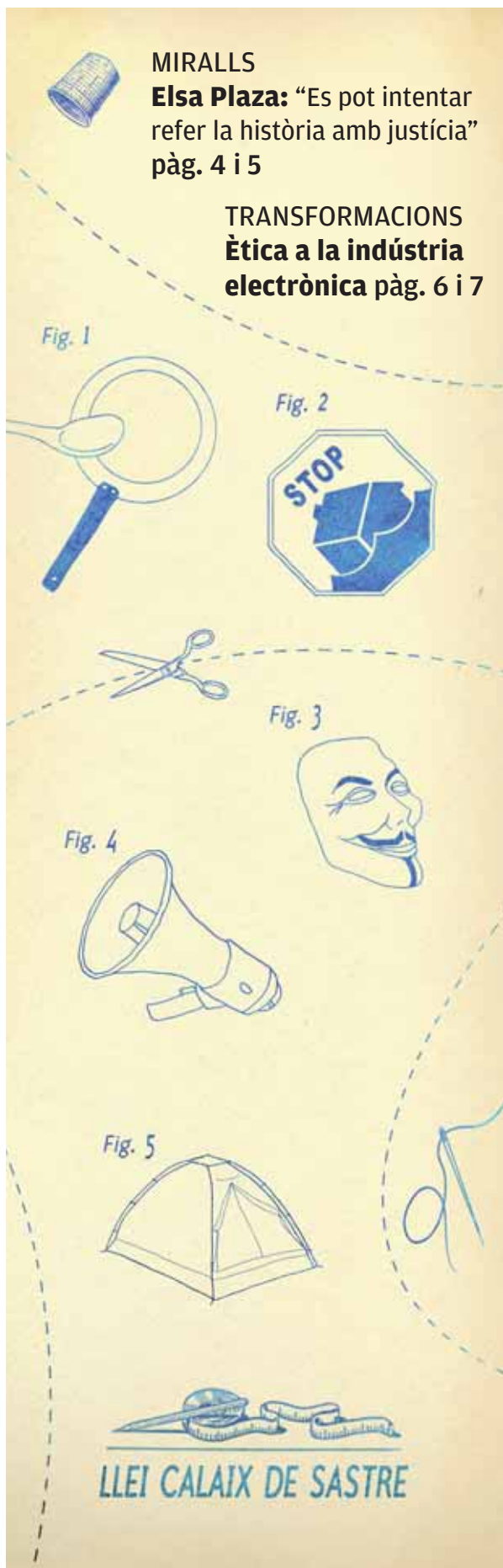
QUISOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Victor Yustres **Així està el pati** Quique Badia **Impressions** Adrián Crespo i Isa Benítez **Quaderns d'Il·lacrua** quaderns@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig i Helena Ojeda **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide, Josean Llorente i Carles Biano **Agenda** Arnau Galí **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet, Víctor Serri i Noa Morales **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Ferran Domènech **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes **COORDINACIÓ WEB** Manel Ros

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 25

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUÈDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonenesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE Ponent: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

MIRALLS

Elsa Plaza: “Es pot intentar refer la història amb justícia”
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS
**Ètica a la indústria
electrònica** pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lustració 187

DIRECTA 355
26 de març de 2014

IL·LUSTRACIÓ:
Eulàlia Corbella

A FONTS | L'HERÈNCIA DE LA LEGISLACIÓ SOBRE 'VAGOS Y MALEANTES'

De 'la gandula' a 'la mordassa'

La repressió de les conductes socialment mal vistes ha estat una constant de la nostra història. Des de la 'Ley de vagos y maleantes', aprovada durant la Segona República, fins a la franquista 'Ley de Peligrosidad y Rehabilitación Social', de 1970, les persones amb conductes considerades perilloses, com captaires, toxicòmanes, homosexuals o gandules han estat objecte de persecució i empresonament. La democràcia parlamentària va reformar i, després de molts anys, derogar completament aquesta legislació, però encara no s'ha reparat totes les persones que van ser víctimes de persecució. Ara, quan la nova 'Llei mordassa' promoguda pel ministre de l'Interior espanyol, Jorge Fernández Díaz, recupera part de l'esperit conservador i repressiu d'aquelles normes legals, un petit grup de persones reivindica la seva condició d'expresos de la dictadura.

César Lorenzo Rubio
afons@directa.cat

Des que, a finals de l'any passat, es va fer públic l'Avantprojecte de Llei Orgànica per la Protecció de la Seguretat Ciutadana –més coneguda com a *Llei Fernández Díaz* o, directament, *Llei mordassa*–, organitzacions i col·lectius de tota mena (d'associacions de jutges a Greenpeace, passant per mitjans de comunicació, sindicats i alguns partits polítics) l'han acusat de ser un guant a mida del puny de ferro amb què el govern està intentant ofegar la resposta del carrer a les seves polítiques liberal-reaccionàries. I entre aquestes crítiques, una amb rerefons històric que desperta, si més no, sorpresa: la que la titlla de ser una reedició de l'antiga *Ley de Vagos y Maleantes*. És possible?

Llei republicana amb ànima totalitària

La *Ley de Vagos y Maleantes* (LVM) no va ser aprovada, com sovint es creu, durant la dictadura franquista, sinó l'agost de 1933, a finals del primer bienni de la Segona República (encara amb Azaña com a cap de govern), en uns moments d'alta conflictivitat social i política. La LVM tampoc no

era una invenció del no res: s'inspirava en normes anteriors i similars a les que s'havien aprovat a d'altres països europeus amb l'objectiu –en paraules d'un dels seus artífexs, el prestigiós jurista Luís Jiménez de Asúa– de “defensar la societat d'aquells subjectes temibles abans i tot que delinqueixin”.

La 'Ley de Vagos y Maleantes' republicana era tan conservadora que el franquisme la va utilitzar àmpliament

Dit de manera planera, la LVM permetia multar, decretar l'expulsió dels estrangers, desterrar dins el propi Estat i, fins i tot, recloure en establiments de treball, de custòdia o “casas de templanza” per un temps indeterminat que podia arribar fins als cinc anys qualsevol persona que presentés indicis d'ostentar un “estat perillós”. No calia haver comès cap delictes, n'hi havia prou amb el fet de manifestar unes pautes de conducta contràries a

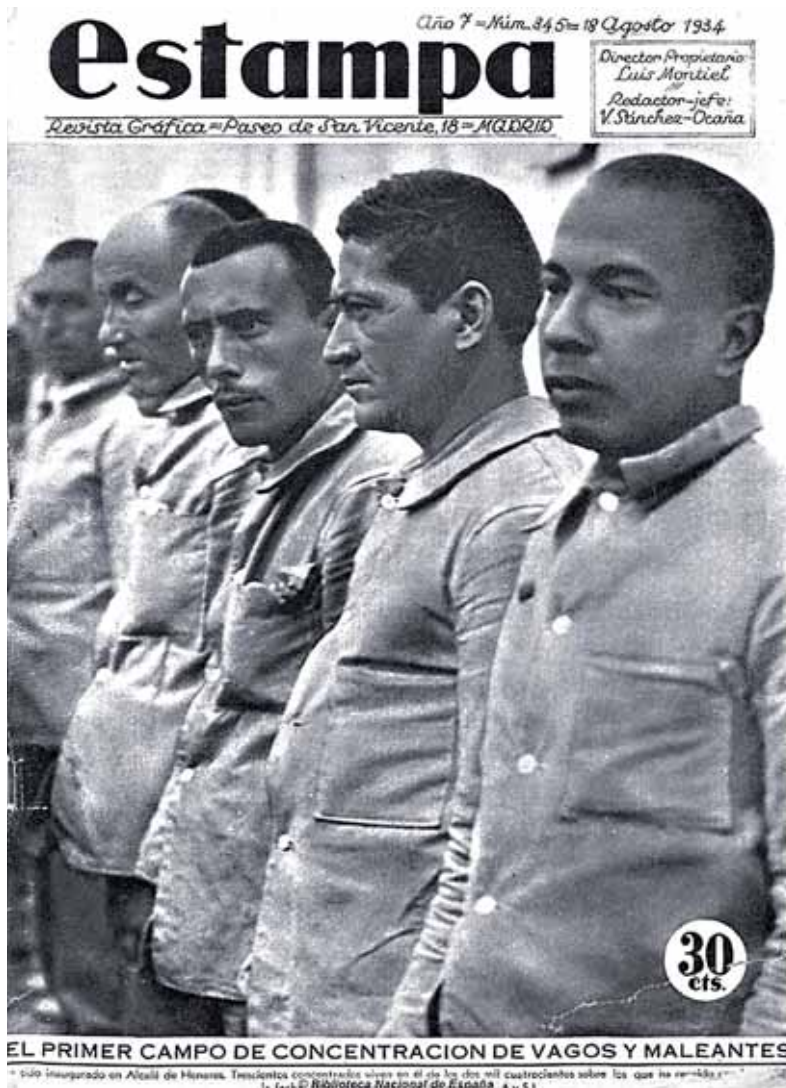
la moral i els bons costums. Ganduls habituals, rufians, captaires, proxenets, ebris i toxicòmans, aficionats als jocs prohibits i, en general, totes aquelles persones que anessin amb "males companyies" constituïen l'ambigua i subjectiva llista de candidates a acabar entre reixes, ja que l'internament a què es referia la llei no era sinó un eufemisme d'empresonament. Però la *gandula* –com se la coneixia popularment– no sols perseguia les persones de moral distreta; moltes activistes sindicals i polítiques van passar temporades a l'ombra en aplicació d'aquesta norma, especialment durant l'anomenat Bienni Negre, període en què la dreta governant va usar abundantment la llei contra militants a les quals, en origen, no estava destinada, aprofitant l'ambigüitat de les conductes que perseguia.

La 'Ley de Peligrosidad y Rehabilitación Social' de 1970 va actualitzar la legislació sobre 'vagos y maleantes' per reprimir els nous costums i estils de vida que havien emergit als països occidentals als anys 60

Gràcies a aquest caràcter de defensa dels valors més conservadors, la LVM va sobreviure a la implantació del nou règim franquista, que la va continuar emprant de manera habitual per als seus propòsits de persecució i adoctrinament. No va ser fins al 1954 que es va modificar per incloure-hi les persones homosexuals (a les quals, d'altra banda, ja es perseguia sense necessitat que la llei les esmentés expressament).

La casta mortalla del moribund

A l'etapa final del franquisme, poc abans que s'iniciés la lenta agonia del dictador, es va començar a fer palès que, malgrat les resistències del règim a l'arribada del canvi en els costums i els estils de vida propis de les societats occidentals a l'Estat espanyol, aquest ja s'estava produint. El turisme, la immigració i la tímida obertura informativa que va tenir lloc durant la dècada dels 60 havia permès el desembarcament de pràctiques considerades molt perniciosos per a la salut del cos social franquista. A l'oposició política, s'hi afegia el declivi dels bons costums i, contra aquesta amenaça, calia actuar amb fermeza. Per això, a finals de la dècada, es va decidir promulgar una nova llei de defensa social que actualitzés els supòsits per declarar una persona en "estat perillós". La LVM havia quedat desfasada, en calia una de nova.

Portada del diari 'Estampa' del 18 d'agost de 1934

- Arxiu

Durant els treballs previs a l'aprovació de la que seria la *Ley de Peligrosidad y Rehabilitación Social* (LPRS), de 1970, un procurador a Corts va sintetitzar l'esperit punitiu de la norma afirmant, rotund: "*Tranquilidad viene de tranca*"; pau social a garrotades. La *perigrosa* –denominació popular de la nova llei– no s'apartava gaire de l'esquema instaurat per la seva predecessora. En tot cas, ampliava l'anterior llistat de supòsits que representaven una amenaça per a la convivència: als ja discutibles ganduls, ebris, toxicòmans i exhibicionistes, per esmentar-ne només alguns, s'hi afegien noves categories tan poc concretes com la de les persones que "*con notorio menosprecio de las normas de convivencia social y buenas costumbres o del respeto debido a personas o lugares, se comportaren de modo insolente,*

brutal o cínico, con perjuicio para la comunidad o daño de los animales, las plantas o las cosas". Una definició que atorgava una impunitat molt àmplia als jutges especials encarregats d'aplicar la llei segons el seu criteri –no precisament benèvol–, però que encara es podia millorar, com va passar el 1974, quan una reforma va afegir "*los que con iguales características impidan o perturben el uso pacífico de lugares públicos o privados o la normal utilización de los servicios de esta índole*", amb l'objectiu de posar fi a les tancades col·lectives i altres actes de protesta en contra de la dictadura que estaven proliferant arreu.

D'aquesta manera, igual que havia succeït quaranta anys enrere, la nova versió de la *gandula* permetia empresonar totes aquelles persones considerades indesitjables o amenaçadores

de l'ordre i la moral al servei de les elits de la dictadura: consumidores de haixix, malaltes mentals, manifestants per qualsevol causa, homosexuals... Entre 1970 i 1979, es van incoar més de 50.000 expedients en aplicació de la LPRS, 21.000 dels quals van acabar amb sentències condemnatòries, que van significar anys d'internament a presons especials com la de Huelva o la d'Alcázar de San Juan, però també a galeries corrents, al costat de preses polítiques i comunes, on van ser destinats la majoria de "subjectes perillosos", ja que la manca de mitjans per a la pretesa rehabilitació –si més no, com a formulació teòrica– era flagrant. La LPRS, igual que la LVM, era un calaix de sastre on totes les conductes "perilloses" –no pas delictes– rebien la mateixa resposta: el tancament rere els murs per protegir la tranquil·litat d'una minoria. A les acaballes de la vida de Franco, en un context d'enduriment de la legislació repressiva, aquesta llei era la correspondència, en el terreny de la moral i els costums, de la resta de disposicions destinades al blindatge de la dictadura contra la pressió popular en demanda de llibertats polítiques.

La mala consciència de la democràcia

Un cop iniciat el procés de transició, els crims contra la LPRS dels col·lectius marginats van pujar de to, després que els successius indults i amnisties deixessin de banda les persones condemnades a internament per aquesta llei. A pesar d'aquest oblit pervers, les proclames dels diversos grups que integraven el moviment LGTB, les protestes de les preses comunes –per a les quals la *perigrosa* suposava, moltes vegades, una propina a les seves condemnes pel Codi Penal– o les manifestacions de prostitutes –que protestaven per la persecució de què eren objecte– van obtenir resposta a l'hemicicle. El setembre de 1977, es va presentar la primera proposta per modificar el text al Congrés, seguida de tres propostes més de diferent abast. Més de 400 persones recluses en aplicació d'aquesta norma esperaven –impacients– la reforma, que no es va debatre al ple fins al desembre de 1978. D'aquella discussió, en va sortir la llei 77/1978, que va suposar la derogació de sis supòsits d'estat perillós, la modificació d'uns altres dos supòsits i la vigència de nou. Entre els derogats, hi havia els rufians, proxenets, conductors temeraris i les persones que tenien tracte amb delinqüents habituals, alguns perquè ja estaven castigats al Codi Penal, d'altres perquè la seva persecució era intolerable en democràcia. Entre aquests últims, hi havia la consecució d'actes homosexuals –una penalització que la UCD, el partit del govern, no havia demanat suspendre, al contrari que la resta de grups parlamentaris. A partir de llavors, aquestes

La primera manifestació pels drets dels homosexuals de l'Estat espanyol es va fer a Barcelona el 26 de juny de 1977

- Arxiu

relacions es van equiparar a les heterossexuals, tot i que es van continuar perseguint al Codi de Justícia Militar. Descafeïnada però vigent, *la peligrosa* no es va derogar totalment fins que es va aprovar el nou Codi Penal, el novembre de 1995.

Un quart de segle després de la despenalització de l'homosexualitat, el 2004, en un context de forta puixança dels moviments de memòria històrica, es va formar l'Asociación de Ex-Presos Sociales de España, amb l'objectiu de reivindicar les persones LGTB reprimides durant la dictadura en aplicació de *la gandula* i *la peligrosa*. Al seu manifest fundacional, afirmaven que, a diferència dels presos polítics del franquisme, els castigats per la seva condició sexual continuaven esperant una rehabilitació moral i econòmica. Si la primera va arribar relativament ràpid de la mà del govern del PSOE a l'Estat i del tripartit a la Generalitat, per a la monetària, va caldre esperar quatre anys més. A finals de 2008, es va aprovar una partida per indemnitzar tothom qui hagués patit internament per la seva condició d'homosexual en aplicació de la LVM o la LPRS. Les quantitats, que podien percebre tant els antics empresonats com les seves parelles en cas de defunció dels primers, anaven dels 4.000 euros –per als

que haguessin estat d'un a sis mesos tancats– als 12.000, per a aquelles persones que havien estat reclousos tres anys o més.

La indemnització de les persones que van patir presó per la seva condició LGTB va ser un acte de justícia, sens dubte, però incomplet, ja que va excloure milers de persones que també havien patit la falta de drets en processos plens d'irregularitats i havien estat

- ***La legislació sobre 'peligrosidad y rehabilitación social' va ser reformada a fons el 1978, però no va ser totalment derogada fins al 1995***

- empresonades sense haver comès cap delictes. Aquesta segona marginació no va aixecar cap veu en contra, per motius diversos com la transcendència de la fita aconseguida o la invisibilitat –voluntària o forçada– de la resta d'antics castigats per la LVM i la LPRS. Recentment, però, tres d'aquells joves discòls que van entrar a presó pel seu “*notorio menosprecio de las normas de convivencia social*” han decidit emprendre una campanya –sota el lema *Gandula y peligrosa*– per reivin-

dicar la seva condició d'expresos de la dictadura. A més de buscar testimonis nous que s'hi afegixin, han iniciat els procediments per reclamar que la Seguretat Social i el Ministeri de Justícia reconeguin com a cotitzats els anys de treball als tallers de les presons que van trepitjar per l'aplicació de sengles lleis. A més, un d'ells s'ha adherit a la querella contra la dictadura franquista presentada davant de la justícia argentina. El temps i els tribunals diran si es perpetua o es posa fi, d'una vegada per totes, a les injustícies de la justícia.

Coincidències inquietants

Com era d'esperar, l'avantprojecte de *Llei mordassa* no esmenta cap d'aquestes normes d'infesta memòria, però, en canvi, sí que fa referència a les lleis d'ordre públic de 1870, 1933 i 1959 com a exemples d'èpoques en què una visió tan àmplia i indeterminada d'aquest concepte posava en risc la garantia dels drets i les llibertats de les persones. Temps obscurs feliçment superats –afirma el redactor–, ja que, des de 1978, la doctrina emanada de la Constitució i la jurisprudència han interpretat la seguretat ciutadana i la seguretat pública com a sinònims de “l'activitat dirigida a la protecció de persones i béns i al manteniment de

la tranquil·litat ciutadana”. Però, de quines persones? Quins béns i quina tranquil·litat pretén protegir aquesta nova llei? La mateixa de què parlava aquell procurador franquista basada en la garrotada?

La mordassa no és una nova versió de *la gandula*, deixem-ho clar d'entrada. Però, dit això, no és menys cert que, per l'ambigüitat de moltes de les conductes perseguides, l'amplitud de la norma (que sanciona des del consum d'alcohol al carrer fins a la instal·lació de tendes de campanya, el maltractament d'animals de companyia, l'exhibicionisme de caire sexual o la pràctica de jocs a la via pública si dificulten la circulació, per esmentar-ne algunes) i l'alt marge que deixa a la interpretació de policies i autoritat governativa, podria ser, perfectament, hereva ideològica d'aquelles lleis de defensa social del segle passat. Sobre tot quan es barreja deliberadament la persecució de conductes que podrien derivar en un problema de seguretat pública amb altres que afecten de ple la llibertat individual de cadascú, sense que produeixin cap dany a tercers. El calaix de sastre on l'ordre públic i la moral es barregen sense contemplacions sembla evident. Feliç 1970; aquesta temporada, torna el gris.

Elsa Plaza: “Es pot intentar refer la història amb justícia”

“Sempre m’he interessat pels personatges que viuen al marge, sobretot si són dones”. Amb aquestes paraules, Elsa Plaza (1950), autora de diverses novel·les històriques com ‘Jacqueline o el eco del temps’, explica una de les motivacions principals que la van portar a endinsar-se en el cas d’Enriqueta Martí, protagonista d’una de les llegendes negres de la ciutat de Barcelona dels últims cent anys. El resultat d’aquest interès és el llibre ‘Desmontando el caso de la vampira del Raval’ (Icaria editorial).

Carles Masia
entrevista@directa.cat

D’on sorgeix el teu interès per la novel·la històrica?

Sempre em va interessar molt la història del moviment obrer i, a més, vaig estar treballant molts anys a l’Arxiu de la Corona d’Aragó. Els arxius exerceixen una mena de fasciació; m’agrada molt agafar documents i fullejar-los. Sentir la pols dels arxius és un ritual molt engrescador que m’inspira molt. M’interessa explicar la història de la gent anònima, de les persones que no tenen veu. Això ja ho vaig tractar a *El magnetismo del viento nocturno*, una novel·la situada a l’època del rebombori del pa a Barcelona (1789). Es pot intentar refer la història amb justícia i la meua manera d’aconseguir-ho és mitjançant la literatura.

Per tant, es podria dir que et vas centrar en la figura d’Enriqueta Martí per intentar fer justícia?

Exacte. Vaig començar a llegir diaris antics a la Biblioteca de Catalunya i, després, vaig anar a l’Arxiu de Justícia. Segons els relats de l’època, Enriqueta Martí no parlava i semblava que ocultava coses. En realitat, ella sí que parlava, però no

deia el que la policia i els jutges volien. Aquesta mena de no discurs era el discurs d’una dona pobre que no interessava. Se li atribuïen totes les característiques d’una bruixa medieval, amb el discurs de la bèstia humana, de dona histèrica.

– *“Segons els relats de l’època, Enriqueta Martí no parlava; en realitat, ella sí que parlava, però no deia el que volien la policia i els jutges”*

– En realitat, això servia per ocultar una cosa que passava realment: hi havia nens que desapareixien, se’ls explotava sexualment i laboralment –igual que a moltes dones. Aquest cas comprometia la policia i l’administració i anava molt bé crear un escàndol per culpar una sola persona.

Amb Enriqueta Martí, s’ha intentat buscar una mena de Jack l’esbudellador a la barcelonina com a atractiu per al turisme?

Cada cop que es parla de la vampira del Raval dubto molt de totes les informacions que rebem, incloent-hi les de la Viquipèdia. Se li han atribuït una gran quantitat de crims, fins i tot després de morta. És clar que un escriptor té tot el dret d’imaginar-se coses a partir d’un personatge públic, però no es pot dir que sigui la realitat. Els recorreguts turístics que es fan pel Raval explicant els crims contra infants i adjudicant a l’Enriqueta la gestió d’un prostíbul infantil provoquen la criminalització d’un barri que, durant els últims anys, s’ha intentat esborrar del mapa de Barcelona. S’està intentant esborrar la memòria obrera de Barcelona per canviar-la per fets relacionats amb la criminalitat. Per què no es fa un recorregut pels ateneus llibertaris o les escoles relacionades amb dones i el lliurepensament? En aquests espais, la classe obrera

FOTOGRAFIA
Robert

confluïa amb dones que havien tingut més opcions a la vida, ja que havien pogut accedir a l'educació i, fins i tot, hi assistien dones de la burgesia. Totes aquestes persones portaven al Raval el desig de poder anar més enllà de la classe mitjançant la cultura, que era l'ideal llibertari d'aquell moment.

Es prefereix parlar de la Barcelona de la novel·la negra...

A mi també em sembla interessant, jo la defenso perquè hi ha moltes d'aquestes obres que tenen un contingut social. I, de fet, també es podria considerar que jo faig novel·la negra. A mi m'interessa el delictiu perquè et pot servir per fer un retrat econòmic i social. En general, aquest context és el que provoca el delictiu. Jo parteixo d'un punt de vista de dona, feminista i d'esquerres. M'he llegit totes les novel·les que s'han escrit sobre Enriqueta Martí. A *La mala dona* (Marc Pastor, La Magrana, 2008), Enriqueta es converteix en una antropòfaga –que es menja els fills morts de prostitutes– i es fa burla del seu marit perquè era vegetarià, que en aquells moments era una cosa que formava part de la cultura obrera i llibertària. Tot això confereix una part de bestialitat al personatge, un relat classista que, amb els anys, es va matisant. Fins i tot la mateixa premsa s'adona que ha exagerat. La novel·la negra té el perill d'accentuar els trets més morboses perquè això ven més.

Fins a quin punt hi influeix, la figura de *femme fatale* que va difondre el modernisme?

Hi ha el mite de la dona diabòlica –que parteix de la poesia de Baudelaire– i hi ha una tradició que ve del científicisme de l'època: la dona ha de ser mare i pudorosa i quedar-se a la llar. El modernisme recull profusament aquesta imatge de la *femme fatale* capaç d'embruixar els homes.

“La novel·la negra té el perill d'accentuar els trets més morboses perquè això ven més”

Un altre dels temes que tractes a *Desmontando el caso de la vampira del Raval* és l'higienisme i la regulació de la prostitució. En quin context es donava aquest debat?

Era un debat amb matisos. En aquella època, hi havia grups de dones que concebien la prostitució com una feina o un recurs econòmic. Al Raval, la prostitució era una necessitat, ja que els jornals de les dones eren molt inferiors: una dona cobrava 1,5 pessetes, mentre que un home en rebia 3,5. En aquells moments, s'acusava les prostitutes de propagar la sífilis tot i que, en realitat, les noies que arribaven als prostíbuls no tenien cap malaltia. Eren els clients, els que la tenien. Les noies se sotmetien a revisions setmanals, però aquest higienisme no s'aplicava igual als clients.

Fa cent anys, ja es parlava d'abolicionisme o regulització?

Dins del feminisme, hi ha una tendència que recull el discurs d'algunes dones llibertàries de finals del XIX i principis del XX que pensa que les dones també es prostitueixen dins el matrimoni i que la prostitució és l'exercici d'una llibertat absoluta del teu cos. No ho sé... Penso que hi ha dones que poden escollir i vendre el seu cos a qui vulgui comprar-lo en un moment determinat. I també poden triar quan ho volen deixar si se'n cansen. Per contra, hi ha persones que no poden escollir i aquest és el

punt central del debat. La prostitució pot ser una sortida laboral davant una situació d'emergència econòmica. No hem d'oblidar que l'explotació continua existint, és una realitat molt important. Sabem que, actualment, un dels productes que més s'exporta dels països de l'Est és la dona, una activitat que sovint està vinculada al tràfic de drogues i armes. La possibilitat de gaudir de la sexualitat o de vendre-la no pot amagar aquesta altra realitat, que és una xacra per a moltes dones.

Per acabar, quin paper va jugar la premsa de l'època en el cas d'Enriqueta Martí?

Va fer un paper de desinformació i de difusió de la versió oficial dels fets, una dinàmica que, a vegades, es continua produint en l'actualitat. De fet, fa poc, vaig participar en un debat sobre el cas de Juan Andrés Benítez (mort l'octubre de 2013 després de ser reduït i colpejat pels Mossos d'Esquadra) i explicàvem que la premsa, per rentar la imatge de Juan Andrés, el presentava com un empresari gai. Sembla que això li atorgava més categoria. I un dels ponents deia que no, que Juan Andrés era un veí del Raval i que va morir per això. Va passar una història semblant amb els nois del 4F de 2006: el seu discurs no era vàlid per a la premsa, ja que tenien pinta d'antisistema, un aspecte que, d'altra banda, és el que poden tenir els meus fills. L'Enriqueta era pobre, anava bruta, recollia ossos i deixalles i feia coses que estaven al marge del sistema per sobreviure. Moltes vegades, es criminalitzen les persones que no tenen una aparença i una vida pulcra i obediència perquè són potencialment delinqüents.

El relat classista de la Barcelona modernista

“Assassina en sèrie, segrestadora i proxeneta d'infants”. Aquest és el resultat que s'obté quan es fa una cerca d'Enriqueta Martí a la Viquipèdia. Altres webs especialitzades en crims li atribueixen tota mena d'atrocitats i la defineixen com “una de les personalitats criminals més ferotges de la història negra d'Espanya”. Martí (1868-1913) és la protagonista d'una de les llegendes urbanes més difoses de Barcelona: la de la vampira del carrer Ponent (avui Joaquín Costa), que ha inspirat diverses obres literàries i una obra de teatre. Va morir a la desaparició presó de Reina Amàlia després de ser acusada de raptar i assassinar diversos infants i fins i tot se li atribuïa la capacitat de fabricar ungüents amb les vísceres i els ossos de les seves víctimes. Elsa Plaza pretén capgirar tota aquesta llegenda negra de la *bruixa catalana* i explica que això va servir per amagar la realitat d'explotació sexual i laboral que afectava les classes populars i, especialment, les dones i la mainada. En realitat, molt probablement, Martí devia ser una de les moltes persones del Raval que es veia obligada a mendicar, buscar entre les deixalles, fer cua als menjadors socials o exercir la prostitució per sobreviure. És l'altra cara de la Barcelona modernista i burgesa, en què, d'altra banda, les dones dels barris populars també posaven en pràctica xarxes d'ajut mutu per cuidar la canalla o poder avortar en condicions, per exemple. “Tot això queda absolutament invisibilitzat en els relats que es van fer de l'època. És evident que Enriqueta Martí no era una santa i, probablement, anava a mendicar acompanyada de nens, com tantes altres persones. És evident que la història de l'Enriqueta és, sobretot, una història de dones i pobresa. Els veïns van declarar que l'Enriqueta es passejava pels mercats amb un cabàs pudent. És clar, ja que es dedicava a recollir ossos que després venia a les fàbriques per fer pega”, destaca Plaza per explicar aquesta doble estigmatització.

Ètica a la indústria electrònica

L'Estat espanyol genera més de 40.000 tones de residus electrònics cada any i només un 8% són reciclats o reutilitzats. La indústria electrònica creix un 7% cada any. La diversitat de components que integren els aparells fa que la població no tingui informació de la procedència dels productes que compra. A l'Àsia, les principals empreses proveïdores de tecnologia són denunciades per abusar de les condicions laborals de les treballadores. A l'Àfrica, es perpetren situacions de conflicte per explotar les matèries primeres que s'usen per fabricar els aparells. La certificació TCO de material informàtic i telefonia, el projecte Electronics Watch per a la compra pública socialment responsable o el primer mòbil just, Fairphone, són els primers passos per dotar d'ètica una indústria que, històricament, ha viscut d'esquenes als impactes socials i ambientals dels seus productes.

Oriol Agulló

quaderndillacrua@setmanaridirecta.cat

“Treballa sis dies a la setmana de les set del matí a les set de la tarda. És una feina dura que s'ha de fer molt ràpid: hem d'acabar 105 peces cada hora”, relata Yang Xiaohong, una treballadora de 30 anys que s'encarrega de comprovar i soldar les plaques dels circuits per a Dell a la fàbrica d'MSI de la província xinesa d'Hunane. Aquest és un dels testimonis

L'Associació Sueca de Sindicats promou la certificació sostenible de material informàtic i telèfons mòbils des de 1992

que relaten DanWatch i China Labor Watch a l'estudi *Electrònica 'low cost'* –elaborat amb el suport de Setem Catalunya–, on retraten les condicions laborals de quatre empreses proveïdores del gegant informàtic Dell a les regions xineses de Guangdong i Jiangsu. Ambdues entitats formen part de Good Electronics, una xarxa d'organitzacions i persones expertes

de la societat civil preocupades pels drets humans, laborals i ambientals de les proveïdores de components electrònics. Good Electronics promou la campanya de les Nacions Unides que, sota el lema *Protect, Respect and Remedy*, fa èmfasi en el paper de les empreses i les administracions per evitar les vulneracions de drets humans i en la responsabilitat que tenen per donar solucions efectives a les víctimes.

No obstant això, l'informe de DanWatch i China Labor Watch no ha agafat el sector per sorpresa. Fa un any, TV3 va emetre el documental francès d'Upside TV *Made in Xina*, on es palesaven els problemes de salut i seguretat, els salaris precaris o les multes punitives que patien les treballadores de FoxConn –la principal fabricant xinesa dels dispositius d'Apple, Amazon o Hewlett-Packard–, assenyalada públicament després dels repetits suïcidis de treballadores el 2010. *Made in Xina* retrata que, per dur a terme la fabricació en massa de l'iPhone 5, les treballadores de FoxConn produïen, dormien i menjaven dins les instal·lacions de l'empresa per un sou inferior a 200 euros mensuals. Tot i que Apple i FoxConn van rebre una forta crítica

A l'estudi 'Electrònica low cost', DanWatch, China Labor Watch i Setem retraten les condicions laborals de quatre proveïdores de Dell a la Xina

Electronics Watch

arran del documental, no existeixen massa proveïdores de components electrònics i la majoria de les principals marques tecnològiques han patit denúncies per abusos dels drets laborals de les treballadores de les seves cadenes de fabricació.

D'esquena als problemes ambientals

L'estudi *Electrònica 'low cost'* també relata l'experiència de Zhao Lily, treballadora de la fàbrica d'MSI a la província de Guang Xi. “La soldadura fa que les temperatures siguin extremadament altes, l'ambient és tòxic. No tenim cap protecció per a la boca i, quan em toco la cara, se m'irrita la pell. Estem dretes durant torns de

dotze hores seguides i hem de demanar permís per seure”, relata la jove de divuit anys. Però les conseqüències de l'ús dels components electrònics sense mesures de seguretat i salubritat no només es troben en la fase de fabricació dels productes. L'any 2007, la Fundació Bip Bip va fer públic que l'Estat espanyol llençava 42.000 tones de residus informàtics cada any i només en reutilitzava un 8%. *Permanent Error*, un reportatge fotogràfic de Pieter Hugo, captava imatges de la conversió del mercat d'Agbogbloshie d'Accra, a Ghana, en un dels abocadors tecnològics més importants del món, on es desmunten i es cremen milions d'ordinadors vells europeus

sense cap mesura de seguretat. Per evitar el creixement dels residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE), o *e-brossa*, el programa Reutilitza de la UPC o l'organització Xarxa de Suport a la Reutilització de les TIC –que facilita el contacte entre donants d'equips i particulars i entitats– donen vida nova –i segura– als nostres aparells. Dur-los als comerços de compra o als punts verds també assegura un desmuntatge i una descontaminació adequada del cadmi, el crom, el plom, el níquel o el mercuri. Una altra opció és comprar productes certificats per TCO Development, una empresa independent encarregada de garantir l'anomenada TCO Certified, una ecoetiqueta creada per l'Associació Sueca de Sindicats que, des de 1992, promou la certificació sostenible de material informàtic i telèfons mòbils sota criteris de sostenibilitat, salut i seguretat durant la fabricació, l'ús i el reciclatge dels seus productes. Alguns dels criteris que promou són que les empreses fabricants s'han de comprometre a complir les convencions laborals internacionals, a reduir l'ús de substàncies com els materials pesats, el níquel, el beril·li o els ftalats, a elaborar dissenys ergonòmics, a promoure l'eficiència energètica o a disminuir les emissions d'ones electromagnètiques.

Promoure la responsabilitat

Des de fa un any, TCO ha incorporat els smartphones i les tauletes a la seva ecotiqueta. Amb tot, la indústria electrònica creix un 7% anual i, com assenyala Martina Hooper, coordinadora del consorci d'ONG que conformen l'organització Electronic Watch, “la majoria dels compradors finals no tenen ni idea de la procedència dels productes que compren”. Tot i que les empreses tecnològiques indiquen,

als embalatges, on han estat fabricats els mòbils, ordinadors o tauletes que venen, aquestes integren una gran quantitat de components de diverses fàbriques, cosa que impedeix la seva identificació. De fet, assenyala Hooper, sovint, ni les treballadores ni les gerents de les fàbriques saben la destinació del que fabriquen. De manera similar al que passa en el sector tèxtil, un dels grans problemes de la indústria és la manca de transparència.

Per fer-hi front, fa un any un grup de sòcies europees de Good Electronic va llançar el projecte Electronic

Agboghloshie, a les afores d'Accra, la capital de Ghana, s'ha convertit en un dels abocadors tecnològics més grans del món

Pieter Hugo

– *“La majoria dels usuaris finals no tenen ni idea de la procedència dels productes que compren”, segons Electronic Watch*

Watch, en col·laboració amb organitzacions de defensa dels drets laborals de països que ofereixen mà d'obra barata. L'objectiu del projecte és promoure la compra pública socialment responsable, especialment per part de les universitats i les administracions públiques. Setem Catalunya, Südwind d'Àustria, CentrumCSR de Polònia, Weed d'Alemanya o People & Planet del Regne Unit són algunes de les organitzacions implicades. El projecte compta amb un grup de persones que assessora sobre la compra pública socialment responsable i el monitoratge de les cadenes de fabricació als països productors. El poder de compra de les institucions públiques europees representa un factor determinant a l'hora d'iniciar accions conjuntes entre empreses i proveïdors. Per a

Hooper, l'objectiu d'Electronic Watch és que “les administracions públiques que compren equips electrònics exigeixin als seus contractes el respecte pels drets laborals de les persones que treballen a les fàbriques de producció i transparència sobre on venen els productes”. La Universitat d'Edimburg ha estat el primer organisme que s'ha afiliat a Electronic Watch. Fer-ho ha possibilitat que l'organització pugui monitoritzar les cadenes de subministrament i plantejar canvis estructurals a llarg termini. Tot i això, Electronic Watch encara es troba en fase de captació d'afiliacions i de creació de l'estructura de l'organització, que espera estar consolidada a mitjan 2015, quan disposarà d'un consell d'administració i d'una plantilla de treballadors.

El 'fairphone'

Fa menys d'un mes, 80.000 visitants de 200 països i més de 3.000 periodistes i analistes es van trobar a Barcelona durant el Mobile World Congress (MWC), l'esdeveniment més important de la telefonia mòbil a escala mundial, centrat en les innovacions de la indústria electrònica. El MWC s'ha convertit, també, en una data assenyalada per les entitats socials, que aprofiten l'atenció mediàtica per denunciar el paper de la indústria electrònica. Tot i que tant la Generalitat de Catalunya com l'Ajuntament de Barcelona es troben dins el grup assessor d'Electronic Watch, durant el MWC 2014, l'impacte ambiental i social de la indústria electrònica no ha estat un tema de debat. Tot i això, l'edició d'enguany ha servit per presentar públicament el *fairphone*, una de les millors deu iniciatives socials digitals segons *The Guardian*, que pretén introduir l'ètica a la indústria electrònica comercialitzant el primer terminal mòbil intel·ligent i

just. Com? Fent un exercici de transparència i garantint que les treballadores que fabriquen els components per als aparells tinguin unes condicions laborals justes, no utilitzant materials (coltan) que proveniguin de zones amb conflictes armats (República Democràtica del Congo) o reduint l'impacte dels residus que produeix el telèfon.

Iniciat fa quatre anys als Països Baixos, Fairphone “va néixer com una campanya de conscienciació sobre alguns abusos originats per la indústria del mòbil, però sempre va tenir present la idea de desenvolupar un producte, un telèfon”, explicava Miquel Ballester –treballador de l'empresa neerlandesa– a Vilaweb. Després de dur a terme una campanya de micromecenatge el maig de 2013 i gràcies a un acord amb A'Hong, companyia xinesa de telecomunicacions –sotmesa a auditoria social–, el desembre passat, Fairphone va llançar i esgotar els primers 25.000 exemplars del seu terminal al mercat europeu per 325 euros. Tot i que els *fairphones* fan prevaler els aspectes socials a les prestacions o el preu, l'èxit de la primera campanya també radica en el fet que els telèfons que comercialitzen no es troben desfasats del mercat actual, ja que utilitzen un sistema Android 4.2.2, una pantalla de 4,3 polzades i una càmera de vuit megapíxels. S'espera una segona campanya de telèfons justos el juny d'enguany i l'empresa ja compta amb més de 30.000 compradors potencials més. L'èxit de la primera campanya i la creixent conscienciació ambiental i social de les consumidoros fan que Fairphone aspiri a complir amb el seu lema –*Compra un mòbil i engega un moviment!*– i, de retruc, a arrossegar una indústria que, fins ara, ha viscut d'esquenes als impactes socials i ambientals dels seus productes.

Els destins de la brossa electrònica

Devoció a la vida

FOTOGRAFIA: Pau Barrena

El teu rostre fosc i cansat s'obre a la joia; ha arribat el Ram i, amb ell, la petita treva anyal de suau folgança i tímid esbargiment. Reviscoles i, amb tu, el teu món. Les parets sempre obscures de la casa s'omplen per un dia de llum amb l'arribada dels fillols, que alegren l'estança malgrat les petitíssimes finestres i el sostre ennegrit pel sutge. Unes llàgrimes plenes de fe i al capdavant enyorades de vida llisquen davant tanta il·lusió. Ets feliç. Tortell i, per un dia, quatre rals d'aquells que abans anaven menats amb tant de seny i privació. Vestits nous de primavera, ells, i tu aquell vestit empolsat que portes un cop l'any des de fa segles i que guardes a un armari vell, damnat pels corcs. Vius la fe amb devoció, fins i tot amb zel. Sense fer mal a ningú, sense imposar res malgrat saber bé què és el que toca fer. Mai es té el cel prou guanyat, penses, i passes la vida aferrada al teu dogma, com l'heura que s'enfila paret amunt sense acabar-se d'atipar mai. I és natural

que sigui així, al capdavant, la fe ha donat a la teva vida cristiana els únics oasis de calma i felicitat a què tens dret. Per un dia, el millor tortell de la fleca. Una missa ornamentada amb delicadesa i plena dels teus veïns. Un mossèn cofoi que trenca amb la penombra religiosa dels altres diumenges. Un migdia amb els fillols, més incansables encara que de normal; i com t'agrada... I l'orgull de poder regalar a qui més estimes aquells quatre cèntims que abans havies d'estalviar per força. Un dia de felicitat. El que per a tu és vida. I te l'ha donat el diumenge de rams.

Diumenge de rams / en terra forana. / Enyoro el cel blau / i l'or de la palma: / els gràvids palmons, / espigues censades / que amb flama de llaç / al braç es vinclaven. / En l'aire hi ha un vel / de cendres amargues: / no vull el cel blau / ni l'or de la palma ("Diumenge de rams", Tomàs Garcés).

Sònia Bagudanch

RODA EL MÓN

14-15

Gibraltar, el Regne Unit i l'Estat espanyol: tres segles de joc geopolític al voltant de 'la Roca'

16

La flota pesquera gallega es mobilitza per reclamar un repartiment més equitatiu de les quotes de verat

TURQUIA // EL GOVERN TURC INTENTA BLOQUEJAR TWITTER ABANS DE LES ELECCIONS LOCALS

Turquia piula malgrat Erdogan

Marc Saurina
Ankara
@marc_saurina

Una de les poques portes obertes que quedaven per a la lliure circulació d'informació a Turquia, les xarxes socials, ha començat a patir no només els atacs verbals del primer ministre Recep Tayyip Erdogan sinó també accions legals des de les institucions. El 20 de març a la nit, els més d'onze milions d'usuàries turques de Twitter es van trobar que l'accés a la xarxa estava restringit, com a mesura preventiva, per l'Agència Estatal de Telecomunicacions (TIB).

Hores abans, en un míting de la campanya per les properes eleccions locals del 30 de març a la ciutat de Bursa, Erdogan havia llançat consignes contra el servei de microblogging davant les seves votants i avisava que l'eradicaria. La mesura, però, no va impedir que les internautes hi poguessin accedir i continuessin piulant. A Turquia, hi ha un gran nombre de pàgines censurades i les usuàries d'Internet estan acostumades a trobar altres vies per accedir-hi. Per exemple, entre 2007 i 2010, Youtube va ser prohibit diverses vegades, però es continuava accedint als seus continguts a través d'altres pàgines creades per usuàries per visualitzar els vídeos.

L'endemà de l'inici del bloqueig, diferents membres del govern d'Erdogan continuaven piulant

Així doncs, durant les primeres hores de la prohibició, es va produir un augment exponencial de l'activitat a Twitter, després que les internautes modifiquessin les DNS prohibides (sistema de noms de domini) per d'altres de proveïdors globals com Google o Norton. Tot i així, el govern turc va anar bloquejant progressivament les DNS lliures que romanien

Protesta contra la censura a Twitter a Ankara el 21 de març / BURHAN OZBILICI

operatives i es va convertir en el primer país del món que bloquejava la DNS de Google. Però la mesura no ha estat suficient, ja que les usuàries han començat a fer servir aplicacions de VPN (xarxes privades de servei) com Zenmate (de Chrome) o TunnelBear, que permeten el funcionament de la xarxa com si fos privada mitjançant l'encryptat de la informació enviada i rebuda. Ara, tan sols pot passar que el govern bloquegi el funcionament d'aquestes aplicacions, una a una, des de cadascuna de les proveïdores d'Internet del país.

En alguns casos, la nova situació ha estat una mica còmica. L'endemà del bloqueig, diferents membres del govern, com el viceprimer ministre Bülent Arınç, el president de la República Abdullah Gül i l'alcalde d'Ankara Melih Gökçek -famós pels seus polèmics tweets- continuaven piulant. Mentre es publicaven les DNS que permetien l'accés a Twitter a la xarxa, diaris inclosos, el hashtag #SpamErdogan triomfava i les seguidores d'Erdogan se saltaven la prohibició i entraven a Twitter per defensar-la. De

fet, el mateix primer ministre té més de quatre milions de seguidors al seu compte, @RT.Erdogan, tot i que moltes usuàries de la xarxa social afirmen que la majoria no són persones físiques i que gran part dels retweets són fets per aplicacions. Twitter va respondre donant suport a totes les usuàries turques, prometen no deixar-les de banda i facilitant l'enviament de tweets mitjançant missatges de mòbil.

La nova llei d'Internet, doncs, s'ha posat en pràctica. La normativa permet que el govern tanqui o bloquegi qualsevol pàgina en menys de quatre hores sense la necessitat de presentar cap motiu o d'iniciar un recurs judicial. Ara bé, la sorpresa ha estat el moment en què s'ha fet, ja que la societat turca s'esperava que aquesta mena d'accions -també a d'altres pàgines com Youtube o Facebook- es produirien després de les eleccions locals. Tot i ser conscient que les usuàries podrien evitar la prohibició, el govern ha decidit fer el pas. Per què? Una de les explicacions més que possibles és el fet que la majoria de vídeos i gravacions de so publicades

recentment a Internet i que implicaven el mateix Erdogan en casos de corrupció han estat difosos per dos comptes de Twitter: @Bascalan (nom que significa *el lladre més gros*), amb 374.000 seguidors, i @Haramdazeler333, amb 474.000. La política de privacitat de Twitter impedeix el lliurament de dades personals i bloquejar comptes. Aquí és on rau el problema. Així ho informava l'empresa, en llengua turca, a través de l'usuari corporatiu @Policy el mateix dia que Erdogan en un míting a la ciutat de Trabzon, manifestava: "Tot i que els hem advertit, Twitter encara no ho ha prohibit. Que un assumpte així arribi tan enllà... i jo he dit no". Segons va informar el periodista Salih Kural des del portal *sosyalmedya*, el govern turc està duent a terme negociacions amb Google, fins ara infructuoses, perquè s'eliminin determinats vídeos.

Twitter va respondre facilitant l'enviament de 'tweets' mitjançant missatges de mòbil a les usuàries turques

Tots aquests esdeveniments han esborrat qualsevol dubte que pogués tenir part de la societat turca sobre l'autenticitat de les proves dels escàndols del govern difoses per Internet. A poc a poc, les xarxes socials s'han consolidat com a principal via de mobilització de la societat i com a única font de críticisme. La prohibició de Twitter, ja sigui per encobrir la corrupció o per sotmetre del tot part de la societat, mostren la desesperació d'un polític que ja no té cap semblança amb el que, fa deu anys, va arribar al poder. No s'han produït protestes contra el bloqueig; les usuàries les han evitades perquè només afavoririen el partit del govern de cara a les eleccions. Ara, s'espera el resultat dels comicis locals del 30 de març, ja que les alcaldies d'Istanbul i Ankara -que són clau per a les generals de 2015- estan en joc després de més d'una dècada de victòries consecutives del Partit per la Justícia i el Desenvolupament d'Erdogan. ◀

ESTAT ESPANYOL // DESPRÉS DE TRES SEGLES DE RELACIÓ AMB EL REGNE UNIT, EL PENYAL ÉS MÉS AUTÒNOM QUE MAI

Gibraltar versus Espanya: una golejada geopolítica?

Xavi Ferrer i Abel Albet
Barcelona

@xavier_ferrer

Durant aquest mes de març, la selecció gibraltarenya de futbol ha disputat un parell de partits amistosos. Els ha perdut tots dos. El primer era contra les Illes Feroe (1-4) i el segon, contra Estònia (0-2).

Es tractava de partits de preparació per a la fase classificatòria de l'Eurocopa de França 2016. Gibraltar hi podrà participar per primera vegada, ja que la seva selecció va ser acceptada per la UEFA com a membre de ple dret el mes de maig de 2013. Les federacions espanyola i bielorrussa van ser les úniques que s'hi van oposar.

El 23 de febrer d'aquest any, a Niça, es va celebrar el sorteig de grups per l'esmentada fase classificatòria. L'atzar va fer que, en un primer moment, els combinats de Gibraltar i Espanya anessin a parar al mateix grup. No obstant això, la UEFA va manipular el resultat per evitar l'aparellament. Va succeir el mateix en el cas dels equips de l'Azerbaidjan i Armènia. El sorteig els va ubicar al mateix grup, però la UEFA també es va encarregar de desfer aquest altre aparellament, incòmode des del punt de vista diplomàtic i -sens dubte- sucós des de l'òptica geopolítica.

L'acceptació de la selecció de Gibraltar per part de la UEFA només és un dels molts gols encaixats per l'Estat espanyol

L'enrenou del reconeixement oficial de la selecció de Gibraltar l'any 2013 va coincidir amb la celebració del 300 aniversari de la firma del Tractat d'Utrecht. En virtut d'aquest tractat, Espanya va cedir Gibraltar al Regne Unit, fet que es podria interpretar com el *xut inicial* d'un llarg partit geopolític que encara dura i que Gibraltar sembla estar guanyant per golejada. Potser precisament per això, el cas gibraltareny desperta curiositat i genera certa simpatia en determinats sectors de l'independentisme català.

En realitat, el gol simbòlic marcat per Gibraltar amb l'acceptació de la selecció per part de la UEFA representa només un dels molts gols encaixats per l'Estat espa-

nyol durant aquesta disputa tricentenària. En el transcurs de les últimes dècades, Gibraltar ha aconseguit establir la seva posició geopolítica i ha aconseguit reforçar-se de manera considerable també en el pla geoeconòmic. Això ha permès que el govern gibraltareny articulés una veu pròpia en el marc de la disputa. Fruit del que futbolísticament es podria entendre com una combinació complexa d'encertada estratègia gibraltarenya i d'erràtica tàctica espanyola, a cavall dels segles xx i xxi, la disputa sobre la Roca ha deixat de ser bilateral per esdevenir trilateral.

Gibraltar va ser ocupat per les tropes britàniques el 1704, en el marc de la Guerra de Successió. La subsegüent pau d'Utrecht va obligar al regne d'Espanya a cedir Gibraltar i Menorca al Regne Unit. Si bé l'illa balear va tornar definitivament a mans espanyoles el 1802, el penyal va ser cedit a perpetuïtat -tot i que un dels articles del tractat reconeix que, si el territori deixés de ser britànic, Espanya tindria l'opció de recuperar-lo.

Durant el segle XVIII, diversos setges de l'exèrcit espanyol van forçar l'establiment d'una zona neutral a l'istme que separava el penyal i les fortificacions espanyoles. Això va suposar un dels primers *gols* territorials encaixats pel regne d'Espanya, ja que, ben aviat, gran part d'aquesta zona neutral seria ocupada *de facto* pels britànics. Aquesta apropiació

La transferència de la sobirania del penyal avui constitueix una hipòtesi certament remota

es va consolidar durant la Segona Guerra Mundial amb la construcció de l'aeroport de Gibraltar precisament a la zona neutral i, alhora, guanyant terreny al mar.

El 1830, Gibraltar va rebre l'estatus de colònia britànica. L'Estat espanyol va apel·lar a aquesta condició quan, a principis dels 1960, va plantejar la situació de

Pas fronterer entre Gibraltar i l'Estat espanyol / ARNE KOEHLER

Gibraltar al Comitè de Descolonització de l'ONU. El 1966 i el 1967, l'Assemblea General de l'ONU va adoptar resolucions instant l'inici de converses per posar fi a la situació *colonial*. En resposta a aquestes resolucions, les autoritats gibraltarenyes van reclamar el dret a l'autodeterminació i el van exercir el 1967 amb la convocatòria d'un referèndum. El 1969, el Regne Unit va transformar la colònia en un Territori Britànic d'Ultramar i li va atorgar una constitució que el dotava d'un autogovern ampli. La corona britànica es reservava, però, els afers de defensa i exteriors.

Va ser justament el 1969 quan es va produir el cèlebre episodi del tancament de *la verja*. La frontera entre Gibraltar i l'Estat espanyol no es va reobrir al trànsit de vianants fins al 1982. El tancament es va traduir en una gravíssima crisi econòmica, però el seu impacte va ser desigual a ambdós costats de la frontera. A Gibraltar, els problemes es van solucionar amb rapidesa gràcies a la potent inversió provinent de Londres. No obstant això, la

situació no va evolucionar de la mateixa manera a l'altre vessant de la frontera. Milers d'obres espanyols ocupats a Gibraltar van perdre la feina d'un dia per l'altre. Això va generar una espiral d'atur, decadència econòmica i tensió social a la zona. Amb el tancament de la frontera, Franco buscava la retrocessió del penyal, però la conseqüència (immediata i a llarg termini) va ser l'augment de l'autonomia i el sentiment antiespanyol de la població gibraltarenca.

Des de 1984 i en el context previ a l'adhesió espanyola a la Comunitat Econòmica Europea, el clima geopolític es va distendre sota el paraigua de l'anomenat procés de Brussel·les. En part, les relacions entre ambdós costats de la frontera es van començar a normalitzar. Però és obvi que continuen sent conflictives.

Una anàlisi global del que ha passat des de mitjan anys 60 permet evidenciar l'increment, clar i inexorable, del rol de Gibraltar. En poc menys de cinc dècades, els *llanitos* han passat de mantenir una posició passiva, marginal i a remolc de la iniciativa i les polítiques provinents de Londres a tenir un paper decisiu en el marc de la disputa.

Una anàlisi global del que ha passat des de mitjan anys 60 permet evidenciar l'increment del rol de Gibraltar

Quan, l'any 2001, l'Estat espanyol i el Regne Unit van anunciar un preacord que obria la porta a la cosobirania, un nou referèndum convocat pel govern del penyal va rebutjar frontalment la proposta. Més tard, l'any 2004, es va posar en marxa el Fòrum Tripartit de Diàleg, format pels governs espanyol, britànic i gibraltareny, en el qual les tres parts negociaven en condicions similars. Amb la tornada del Partit Popular al govern espanyol, l'activitat del Fòrum Tripartit va quedar pràcticament congelada.

En aquest context, durant els mesos de juliol i agost de 2013, el conflicte va

viure una nova escalada, després que el govern de Fabian Picardo, ministre principal de Gibraltar, llancés 70 blocs de formigó a les aigües territorials disputades amb l'Estat espanyol. El govern espanyol va reaccionar reforçant els controls fronterers i generant llargues cues a l'entrada i a la sortida de Gibraltar. Precisament l'any del tricentenari del Tractat d'Utrecht, la disputa semblava estar més viva que mai.

Ben sovint, s'ha acusat l'Estat espanyol d'utilitzar vares de mesurar diferents amb relació als seus discursos sobre Ceuta i Melilla o la descolonització fallida del Sàhara Occidental. Cal recordar que Gibraltar és, encara, un dels setze territoris inclosos a la llista de les Nacions Unides de territoris no autònoms, juntament amb el Sàhara Occidental o les illes Malvines. Però els paral·lelismes amb les Malvines van més enllà. Al referèndum celebrat els dies 10 i 11 de març de 2013, el 99,83% de la població va votar a favor de preservar l'estatus actual d'aquest altre Territori Britànic d'Ultramar. El resultat sembla demostrar el seu desig de continuar gaudint dels beneficis que aporten els lligams amb el Regne Unit, en contrast amb la incertesa de la independència o d'una eventual transferència de la sobirania a l'Argentina.

Tal com succeeix en el cas de Gibraltar, l'ús estratègic de l'estatus intermedi entre la colonització i la descolonització també sembla ser cada vegada més profitós per a la població de les Malvines. Sembla que ambdós territoris estan maximitzant políticament, socialment i financerament les oportunitats que ofereix un estatus (post)colonial ambigu, amb tendència a consolidar-se.

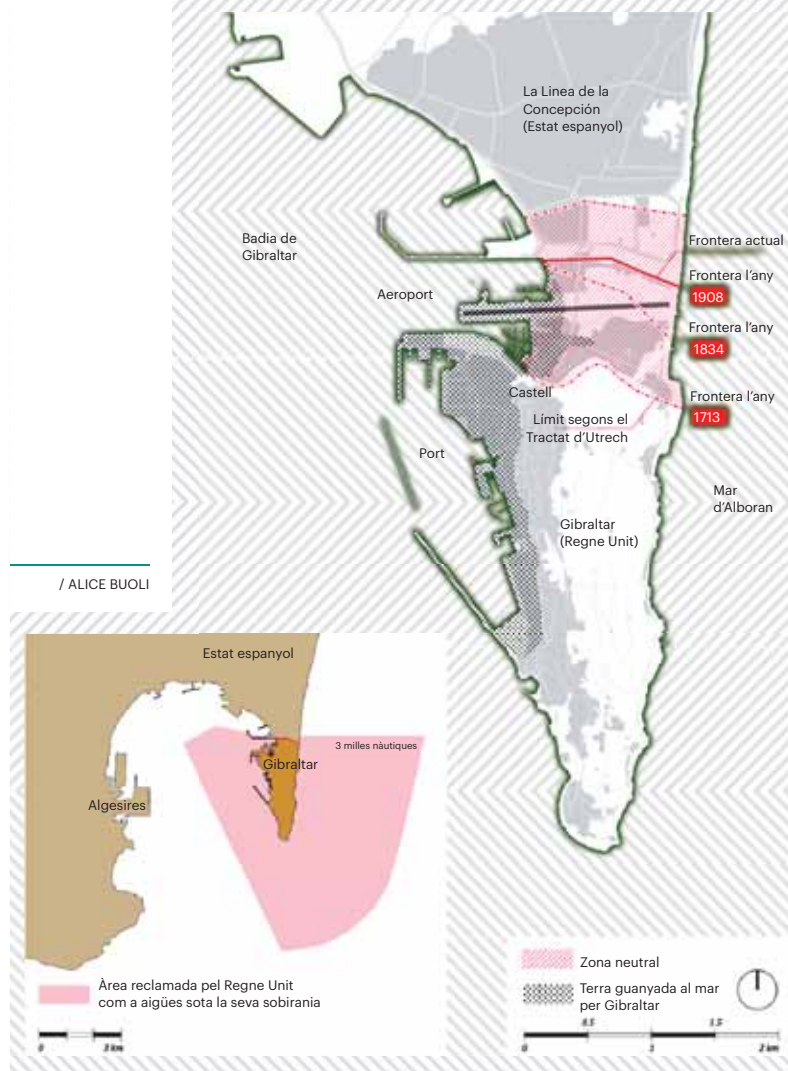
En el cas particular de Gibraltar, la participació a potents aparadors geopolítics com els campionats internacionals de futbol constitueix, sense dubte, un gran gol marcat per l'escaire a la porteria espanyola. Els *llanitos* han sabut treure profit de les estreïtes del territori, del seu posicionament geoestratègic i de la complexitat del conflicte.

Després de tres segles de vincle amb el Regne Unit, Gibraltar celebra que és

més britànic (i alhora més autònom) que mai. L'Estat espanyol no ha desistit en les seves reivindicacions territorials, però els arguments i les tàctiques plantejades no atreuen ni convencen el poble gibraltareny. La transferència

de la sobirania del penyal avui constitueix una hipòtesi certament remota. Ara per ara, el marcador d'aquests tres segles de joc geopolític al voltant de la *Roca* reflecteix una victòria aclaparadora per part de Gibraltar. ◀

L'evolució de la frontera

/ ALICE BUOLI

#ComparteixLaDirecta
Comparteix periodisme independent i compromès

RODA EL MÓN

GALÍCIA // EL SECTOR ES MOBILITZA PER RECLAMAR UN REPARTIMENT MÉS EQUITATIU DE LES QUOTES DE PESCA

El 'cerco' en lluita

Maruxa Gestoso Álvarez

Vigo

@maruxaga

La pesca gallega es mobilitza, aquests dies, per un repartiment més just en la distribució de les quotes de verat que corresponen a l'Estat espanyol pel calador del Cantàbric nord-oest. Les protestes van començar el mes de gener, però, tenint en compte la poca atenció dispensada pel govern gallec a les seves demandes, el 5 de març, un 80% de les fragates de peix van decidir reprendre les mobilitzacions.

L'inici de les protestes es remunta al 20 de desembre de 2013, quan es va acordar l'adjudicació de les 29.019 tones de pesca de verat a l'Estat espanyol. Del total, un 48,6% es van atorgar al País Basc, un 24,8% a Galícia, un 23,6% a Cantàbria i un 3% a Astúries. Aquest repartiment té com a prèvia un enfrontament entre dos eixos: el País Basc i Cantàbria -que s'acullen a la llei comunitària de la primàcia dels drets històrics en benefici de les seves flotes- i, de l'altra, Galícia i Astúries -que, tot i acceptar aquesta normativa de la UE, demanen

"En un mar ple de verat, els nostres vaixells tornen buits per falta de quota", comenta un mariner gallec

que es tinguin en compte altres factors. I és que, mentre el País Basc té 59 embarcacions, Cantàbria 53 i Astúries 7, Galícia disposa de 155 embarcacions i, en conseqüència, el nombre de tripulants també és més alt. Tot i així, finalment, s'imposa l'opció dels primers. El País Basc s'emporta la meitat de les tones de pesca, mentre que Galícia disposa de menys d'una quarta part. Davant d'aquesta decisió, els mariners gallecs denuncien la discriminació que implica el repartiment.

Embarcacions amarrades al port de Vigo durant la protesta / MARUXA GESTOSO ALVAREZ

Per corregir aquesta anomalia, el sector ha proposat un sistema lineal que consistiria en el següent: la meitat de la quota aniria repartida per tripulant, mentre que, per l'altra meitat, es podrien ponderar altres factors, entre ells els drets històrics.

L'ORIGEN DEL PROBLEMA

El desavantatge que rep Galícia respecte al cànon referit a drets històrics cal buscar-lo en el cicle de migració del verat. Aquesta espècie entra al calador per les aigües del País Basc, on s'ha permès pescar-ne fins que s'esgoti la quota, de manera que, quan el verat entra en aigües gallegues, no queda quota de pesca perquè els vaixells gallecs puguin

pescar. "En un mar ple d'aquest peix, els nostres vaixells tornen buits per falta de quota", comenta un mariner gallec. A això, cal sumar-hi l'escassetat de tones que aconsegueix l'Estat espanyol de la Unió Europea, tan sols un 4%.

Contra aquesta discriminació, els pesquers gallecs han engegat un cicle de mobilitzacions, que han estat menystingudes pel govern de la Xunta. Cal destacar la protesta convocada el 6 de març a Vigo sota els lemes *Europa nos arruïna* i *O cerco vai á ruína* i la de la Corunya, que, amb l'eslògan *Pola defensa do sector do cerco galego*, va acabar amb una forta càrrega policial. Però, sobretot, la marxa a Compostel·la, quatre dies després, va marcar un punt d'inflexió en

el conflicte: les declaracions de la Conselleria de Mar acusant les manifestants d'haver provocat diversos incidents van fer que els mariners i les marineres decidissin engegar altres estratègies de protesta. És el cas dels tancaments que s'han fet a les llotges de Vigo i la Corunya, que han rebut el suport de la totalitat del sector pesquer.

NEGOCIACIONS I ACORD

Les reunions s'han anat succeint, però això no ha evitat les discrepàncies. Sobretot des que es va anunciar una pujada del 77% de la quota de verat per a l'Estat espanyol, de rebot, després d'un acord entre Noruega, Islàndia i les illes Feroe, embrancades en la seva lluita particular per assolir més quotes. Però, per a la pesca gallega, l'acord no ha suposat cap benefici, ben al contrari: es mantenen els percentatges inicials i, per tant, la injustícia del repartiment.

Tot plegat ha deixat les professionals de la pesca contra les cordes i sense capacitat d'actuació. Amb poc temps per reaccionar, s'han trobat un principi d'acord que pal·lia molt poc el greuge que pateixen, ja que es fixen contingents de verat entre els vaixells que tenen més quota i els que en tenen menys, i un pla de gestió conjunta amb el sorell. Així mateix, el País Basc es compromet a cedir 220 tones per a les embarcacions que en tinguin menys. Una decisió que Galícia acata -tot i que no accepta- com a solució. Mentre això passa, els vaixells tornen a sortir a pescar, a l'espera que la lluita forci a reobrir les negociacions. ♦

Forjant el cercle

És el capvespre i els vaixells de pesca es preparen per sortir a la mar. La tripulació ronda les deu persones. No s'allunyan massa de la costa i feinejaran un màxim de dos o tres dies. La flota gallega està formada per vaixells amb una eslora que poques vegades arriba als vint metres i molts són de fusta. Bucs de bona maniobra i popa àmplia per poder fer el *cercó*, un art de pesca molt característic a Galícia. El *cercó* és la tècnica de captura per embossament; el vaixell descriu un cercle i, quan la xarxa ja és a l'aigua, es recull, es tibia i s'aconsegueix que es tanqui per baix. Comença, llavors, el procés de pujar el peix al vaixell, especialment verat, sorell i, molt en particular, sardina. Només queda dipositar-lo en caixes amb gel fins que arribi a la llotja.

/ LOURDES LAO

EXPRESSIONS

Nocions Comunes, un projecte d'autoformació

Nocions Comunes és un projecte d'autonomia política en el camp del saber que forma part la Fundació dels Comuns i ara està desenvolupant una nova eina: l'aula virtual.

Joan Miquel Gual

@joanomada

“**Q**ueda així establert que, essent tan importants per a la vida, i en substància comuns, coneixement i educació siguin considerats com una de les més importants riqueses comunals. I que, entesos així, les prohibicions i taxes que sobre ells s'imposen, perjudiquen al comú, essent contràries a la pròpia producció de quelcom nou i al seu lliure repartiment entre tots i totes”. Així és com comença el cinquè capítol de *La Carta de los Comunes*, dedicat a l'educació i el coneixement. El llibret és una ficció sobre com funcionaria un règim comunal a una regió metropolitana o, dit d'una altra manera, sobre quins principis s'haurien de guiar l'educació, la salut, l'aire, l'aigua, les infraestructures, etc. (això que avui dia comença a rebre el nom de *comuns*) perquè poguéssim decidir, col·lectivament, sobre totes les qüestions que ens afecten.

El coneixement i l'educació han de ser considerats com una de les riqueses comunals més importants

Sens dubte, la crisi ha reforçat l'hegemonia dels mercats financers. En aquest context, les finances s'infiltra a tots els àmbits de la vida i la universitat no n'és una excepció. Com se sap, la financiarització dels estudis ja és un fet consolidat als Estats Units, Xile o el Regne Unit, països -tots ells- on s'han produït mobilitzacions fortíssimes els darrers anys a causa d'un sistema que promou l'endeu-

tament massiu a través d'una promesa que no es pot complir: serà un mercat de treball insuficient el que garantirà un salari, després dels estudis, que permetrà pagar el deute. No cal dir-ho: les reestructuracions posteriors a l'aprovació del pla Bolonya estan orientades a posar en marxa aquesta dinàmica de bombolla al territori europeu.

Algunes de les persones que avui formen part de la Fundació dels Comuns van participar, anys enrere, a les lluites contra l'aprovació de Bolonya. Avui, quan els efectes de la reforma comencen a aprofundir-se, sembla més pertinent que mai proposar projectes de fuga de la universitat.

NOCIONS COMUNES

“Les institucions del comú són una constel·lació de projectes que valoritzen, conserven i reforcen la dimensió del que és comú front al robatori permanent del capitalisme contemporani” (Raül Sánchez Cedillo, de la Universidad Nómada); o “Ja estem creant les incipients institucions del comú (...) Unes institucions que, superant el tercer esgotament de la democràcia liberal, articulin democràticament els desitjos i les necessitats polítiques, econòmiques, socials i culturals de les poblacions i garanteixin el seu autogovern” (van dir David Fernández, diputat de la CUP-AE, i Ivan Miró, membre de la cooperativa La Ciutat Invisible).

Així doncs, Nocions Comunes funciona a Barcelona i Terrassa des de fa dos anys. En aquest temps, s'han fet un total de vuit cursos, pels quals han passat més de 200 persones. Ara mateix, s'estan duent a terme tres cursos a l'Ateneu Candela de Terrassa: *El codi Gallardón*, *Quant pot un cos col·lectiu?* i *Noves Democràcies*; i n'hi ha dos més de pro-

gramats a Barcelona: *Les elits o l'u per cent a Catalunya* i *Teoria de l'Estat i processos constituents*. Nocions Comunes s'inscriu en el camp del mercat social que proposen altres organitzacions com Guifi.net, Coop57, Babàlia, els ateneus, Can Batlló, Sostre Cívica, SomEnergia, Goteo i un llarg etcètera d'experiències que se situen entre l'empresarialitat i la institucionalitat del (pro)comú, que funcionen de manera del tot complementària. El lema dels anys 30, *Economia cooperativa: De la resistència obrera a l'emancipació social*, torna a formar part del dia a dia.

IMPULSANT L'AULA VIRTUAL

Com diem més amunt i ja per acabar, s'està treballant per posar en marxa una aula virtual. El motiu: donar continuïtat a les discussions més enllà

dels moments presencials (que queda clar que es consideren insubstituïbles) i donar forma a les comunitats d'aprenentatge perquè també siguin comunitats d'acció política sense límits geogràfics. ◀

/ ROSER PINEDA

+info

NOCIONS COMUNES:
stupidcity.net
PROJECTE AULA VIRTUAL:
goteo.org/project/aula-virtual
ATENEU CANDELA A TERRASSA:
ateneucandela.info/node/89
CURSOS PROGRAMATS:
www.synusia.cc/ca/curs/
còdigogallardón
www.synusia.cc/ca/curs/quant-
pot-cos-col·lectiu
synusia.cc/es/curs/nuevas-
democracias

Intimisme poètic i existencialisme després de la tempesta

La darrera obra del poeta David Caño mostra la pèrdua de la ingenuïtat en el món poètic i extern.

Xavi Díez

@La_Directa

Sovint, hi ha llibres que marquen un punt d'inflexió, un canvi de tendència, una transformació en el paisatge del trajecte literari d'un autor. A partir del coneixement dels anteriors poemaris de David Caño (Olot, 1980), podríem entendre *Res és ara i això* com l'indicador que quelcom ha fugit, que la joventut creativa del poeta ha anat derivant vers els esculls i les arestes d'una maduresa poètica. Sabent que té una carrera molt llarga per endavant, l'estil evoluciona. I, potser de manera inconscient, ens ha numerat els seus trenta-dos poemes en un insòlit compte enrere, com si pretengués cercar un enlairament vers noves dimensions desconegudes.

La musicalitat del nou poemari de David Caño esdevé una partitura en to menor i melodies pertorbadores

De fet, als seus llibres anteriors (*Barcelona*, 2007; *He vist el futur en 4-D*, 2009; *Post-Mòrtem*, 2012, i altres antologies i col·laboracions) marcaven un to extravertit, lúdic, inflammat, en què la denúncia social també acompanyava àcides desconstruccions morals i el món extern, ja fos mitjançant la seva esplendor o misèria, afectava l'interior de l'ànima d'un poeta amb fam d'aprenentatges, com si l'interior de l'ànima individual fos una extensió de l'agitada vida urbana, una assemblea d'indignats permanent. L'estil dominant aleshores -declamatiu, narratiu, concebut per

a recitals poètics, propers a la reivindicació política poètica de la marca David Castillo i l'estil autoparòdic d'Enric Casasses - també ha experimentat una profunda transformació.

Aquest poemari, a diferència de la musicalitat, pràcticament ska, provocativa, avantguardista, a la recerca de la fusió del passat, ara esdevé una partitura en to menor i melodies pertorbadores. Com destaca Màrius Sempere al pròleg, els versos d'aquest poemari van amarats de sexe i de mort. El poeta octogenari associa aquest *leitmotiv* a ressonàncies freudianes i jungianes. Discrepo. Caño, des de la meva pròpia i arbitrària intuïció, ha vist que vida, mort i sexe, el món ideal i les ombres de la caverna platònica, més aviat formen part d'un univers pessimista, fatalista, estrictament shopenhauerià, amb el dolor cínich del món perdut de Stephan Zweig.

La flama de la Barcelona indignada ha donat lloc a l'intimisme poètic del fum dels rostolls en un hivern amb inversió tèrmica. La percepció de l'existència s'emmarca en uns tons cromàtics terrosos, ocres i marrons que reiteren la idea del fang. També ho és la consistència de la matèria, amb una especial predilecció per un món que no és líquid ni sòlid, sinó híbrid com les mucositats dels fluids humans, uns humans que, a la manera bíblica, també són bastits de fang i caminen, solitaris, per terrenys pantanosos. L'interior ja deixa de ser extensió del món extern perquè aquesta lògica s'inverteix. Des d'evocacions doloroses, el paisatge recull els colors i les textures d'una ànima que recorda la desolació dels poemes de Joan Vinyoli (no sembla casualitat que sigui protagonista de la primera referència) i, mal que li pesi, del Joan Margarit de *Joana*.

/ LOURDES LAO

L'estil també experimenta, més que canvis, ruptures. La brevetat s'imposa. Ens trobem amb poemes concisos i condensats on, tanmateix, aflora una superpoblació de metàfores. Els versos apareixen despullats. Pràcticament extermina connectors o preposicions. Substantius i verbs, sovint punyents, que actuen com baionetes. Formes lliures amb esperit de tankes. I referències visuals desoladores, on la fertilitat és despullada de tot romanticisme i apareix en format primigeni, és a dir, bruta, com una mena de llimbs entre la vida i la mort, amb una llum boirosa, com aquell moment atmosfèric en què resulta indescribable el dia o la nit. Tot plegat, amb una sensació inquietantment pertorbadora.

Ens trobem amb poemes concisos i condensats on, tanmateix, aflora una superpoblació de metàfores

Precisament per això i per aquestes ambigüitats més sorgides de l'interior que de l'exterior, les interpretacions són lliures. En aquests dolors de part, es refereix a si mateix? Es refereix a un país a la recerca d'un naixement i sota el perill de veure la llum entre el fang o trobar-se amb uns pares negligents? Es refereix a un món d'inversió tèrmica en què el fum dels rostolls acaba per negar-nos la llum i intoxicar tota esperança?

A *Res és ara ni això*, trobem un Caño més intimista, més cloroscú. Malgrat la seva joventut biològica, ja ha perdut definitivament la ingenuïtat poètica. ◀

+info

Res és ara ni això

David Caño

Edicions Terrícola, 2013

MOSTRA D' CINEMA **SANT FELIU DE LLOBREGAT**
DEL 27 AL 31 DE MARÇ DE 2014
LLATINOAMERICÀ www.cinebaix.cat/llatina
CINEBAIX

Un mirall per l'autocrítica

L'exposició 'Estat-Nació' ens mostra un relat crític amb el passat colonial i esclavista de la societat catalana.

Mar Novel
@maarnovel

Ella, nascuda a Cusco el 1985, és llicenciada en Belles Arts i ell, nascut a Ourense el 1979, és llicenciat en Dret i tècnic superior en fotografia. Tots dos pretenen, amb el seu treball, "generar espais de tensió" i explorar conceptes com "racialització, classe social, nacionalitat i gènere per presentar la conducta social com una configuració basada en la inclusió i l'exclusió". Daniela Ortiz i Xose Quiroga ens regalen el seu art a través d'aquesta mostra, que es pot veure a l'espai Àngels de Barcelona, al carrer Pintor Fortuny. El projecte va sorgir l'any 2007 a partir de l'experiència de la Galeria dels Àngels (1995-2007). A l'espai Àngels, centren el seu interès en aquelles obres que, a partir d'un cert escepticisme, es construeixen sobre una crítica dels mitjans artístics i els discursos que, des del món de l'art i els mitjans de comunicació, codifiquen la societat. El projecte d'Ortiz i Quiroga encaixa perfectament dins aquests paràmetres.

VESTIGIS COLONIALS

Al seu torn, el projecte també ofereix una mostra de fotografies en blanc i negre sobre diferents icones històriques vinculades a processos esclavistes i colonials que actualment són presents a l'espai públic català, principalment al barceloní. Amb un estil sobri i les parets blanques, el seguit d'imatges emmarcades pengen en les quatre parets de la sala, acompanyades d'uns textos explicatius, també emmarcats. Algunes de les fotografies que es poden observar són, per exemple, el palau de la Virreina, la parada de metro de Virrei Amat i la plaça del Virrei Amat, totes elles en honor a Manuel de Amat i Junyent, que contribuï al colonialisme mitjançant les seves polítiques comercials. També s'hi pot veure un monument, una escola i el nom de dos carrers que honoren el general Prim.

Al segon dels tres espais en què es divideix la galeria, s'hi projecta un vídeo que mostra una classe de llengua catalana impartida a un grup d'immigrants. Per aprendre a pronunciar correctament l'idioma, les alumnes han de

d'articles de premsa i documents oficials relacionats amb el tema, elaborats per les mateixes alumnes.

EL MONUMENT A COLOM

Estat Nació es completa amb una segona projecció en una tercera sala de la planta inferior, aquest cop fosca, amb paret d'obra vista i poca llum. El vídeo *CC-13*, de prop de vint minuts de durada, s'inicia amb un seguit d'escenes d'edificis i monuments barcelonins que reprenen el fil del que s'exposa a la primera sala. Són paisatges urbans que ofereixen tributs a personatges històrics, molts dels quals pertanyien a la burgesia catalana del segle XIX, que van estar vinculats amb processos colonials i d'esclavitud. Seguidament, el film presenta el testimoni de Mamadou Kérala, membre de la Federació Panafricana de Catalunya, que fa una reflexió sobre el passat esclavista d'aquests personatges. Fins aquí, es podria considerar que la projecció és un recull i una reflexió de les dues sales anteriors. Però llavors apareixen unes imatges de la Via Catalana de l'11 de setembre de 2013 davant del monument a Cristòfor

Colom i al general Prim. Ortiz es dirigeix a diverses persones per preguntar-los què en pensen, d'una possible retirada del monument de Colom. La majoria responen, sorpreses, que no fa cap mal, que forma part del passat, i oblidem quin va ser, realment, aquest passat.

EVITAR ELS ERRORS DEL PASSAT

Amb l'exposició com a mirall de la nostra societat actual, Ortiz i Quiroga volen fer visible una qüestió ben present a l'espai públic del nostre país, però que queda amagada per l'anar i venir del dia a dia. L'enaltiment de figures del passat relacionades amb l'esclavitud i el colonialisme, que tenim interioritzat i percebem com a normal, conviu amb l'afany per crear un

L'objectiu és visibilitzar l'enaltiment de figures del passat que queda amagat per l'anar i venir del dia a dia

nou país. Moltes de les participants de la Via Catalana es van reunir per reclamar la independència del seu poble. Aquesta possibilitat hauria de servir per reflexionar sobre quina mena de país hem estat i som, per evitar que els errors del passat esguerrin el futur. És en aquest punt que la ciutadania hem de decidir quina és la història que volem deixar escrita. No podem reclamar determinades llibertats i conviure amb icones que commemoren personatges que van privar de llibertat altres pobles. Ara és el moment de pensar-hi. Com diria Miquel Martí i Pol: "Tot està per fer i tot és possible".

+info

Exposició *Estat-Nació*
Daniela Ortiz i Xose Quiroga
Galeria Àngels. Carrer Pintor Fortuny, 27 (Barcelona).
Metro: Liceu o Plaça Catalunya. Entrada gratuïta
Fins al 4 d'abril, de dilluns a divendres de 10 a 19:30h
www.angelsbarcelona.com

DIVA HOGAR
REPARACIONS 24H
MANTENIMENT I REFORMES
Barcelona
93.346.86.01
Tarragona-Reus-Costa
977.207.982
www.clubdivahogar.com

+ = X
La nostra suma
MULTIPLICA
eco5 GRUP COOPERATIU
www.grupcooperatiu.com

MÉS FREQUES QUE UN INCIANI
MOLTA CANTONERA DE TALLA DE TALLA I DE TALLA
L'UNICA A TALLA DE TALLA
MOLTA CANTONERA DE TALLA DE TALLA I DE TALLA
L'UNICA A TALLA DE TALLA
MOLTA CANTONERA DE TALLA DE TALLA I DE TALLA
L'UNICA A TALLA DE TALLA

COL·LECTIU RONDA
assessorament JURÍDIC
a PERSONES i entitats
d'economia SOCIAL
www.ronda.coop

COOPERATIVA AUTOGESTIONARIA
www.laciutatinvisible.coop
ATREVEIX-TE A IMAGINAR-LA

“Els cossos amb diversitat funcional desitgen i són desitjables”

‘Yes, we fuck’ és un projecte dut a terme per un documentalista i un activista del Foro de Vida Independiente –Raúl de la Morena i Antonio Centeno, respectivament– que, amb la col·laboració d’Andrea García, estan gravant un documental sobre la sexualitat de les persones amb diversitat funcional. Una cosa que els ha sorprès és el ressò que s’ha generat abans d’acabar-lo.

Maria Abadía
@La_Directa

Com va sorgir la idea?
Raúl: Mentre gravava el documental *Editando una vida*, vaig conèixer l’Antonio i el Foro de Vida Independiente. Un dia, vam quedar per dinar i vam pensar quin tema podíem tractar. Els drets, ja els havia tocat a l’altre treball i no sé si va ser pel vi o què, però va sortir el sexe. Una de les coses que vaig dir a l’Antonio és que ell s’hi havia d’impli-car perquè és activista i sap transmetre millor que ningú el que volem reflectir al documental.

Antonio: Ens va semblar que el tema era interessant i tenia potència. El projecte va arrencar després de publicar un article sobre sexualitat i diversitat funcional a la web Social.cat. Va tenir moltes visites i es va fer evident el seu gran potencial per connectar la gent.

“No tenim un imaginari visual de persones amb diversitat funcional en determinades situacions”

Crieu que és necessari mostrar l’aspecte de la sexualitat?

R: Sí. A més, vam considerar que aquell tipus d’imatges eren necessàries perquè no tenim un imaginari visual de persones amb diversitat funcional o que són diferents en determinades situacions, mentre que sí que el tenim dels nostres semblants. Volem veure cossos i formes diferents, no penetracions ni res d’això.

A: També volem mostrar els cossos amb diversitat funcional com a cossos que desitgen i són desitjables. Al documental *Almas con sexo*, sí que es mostren cossos que desitgen, però no queda clar que siguin desitjables. D’altra banda, la gent pot pensar que la idea està molt bé, però exposar la teva intimitat costa molt. Tot-hom té molts problemes amb el seu cos i la gent amb diversitat funcional en té una mica més, arran del missatge constant que transmet que aquell cos no hauria de ser així. Per això valorem molt qui fa el pas; les bones idees es queden en això -bones idees- si no hi ha gent amb prou compromís polític per convertir el seu cos en una eina de lluita política.

Quines històries teniu?

A: Una és el taller postporno del col·lectiu Post-op, on també coneixerem les seves promotores; una altra ens presenta Miriam i Pama, que són parella i ella té diversitat funcional; o una tercera on els protagonistes són una treballadora sexual i un home amb paràlisi cerebral amb qui practica sexe. Quant al títol del documental, cal dir que la situació s’ha desbordat i hi ha hagut molta gent que s’ha sentit interpel·lada. Això està sent molt ric, molt potent. S’ha generat tot un moviment al voltant del procés del documental.

Van tancar la vostra pàgina a Facebook. Pot ser una prova del tabú que suposa tractar aquest tema?

R: És una cosa més, una censura més. Tot el que no sigui productiu, no els motivi o no els interessi... ho treuen. Al final, els molesten els pobres, els immigrants, els coixos...

A: És curiós que el cos molesti tant. Sobretot perquè, en aquest cas, s’està mostrant de manera no violenta ni agressiva, amb un missatge positiu. És curiós que això que sembla tant inofensiu tingui una càrrega política que molesti la gent. Després, a les xarxes socials, pots veure imatges de violència i autèntiques barbaritats... i això no ho treuen. Crec que és un símptoma, que el cos és tabú, encara, al segle XXI.

Hi apareixerà algú amb diversitat intel·lectual?

R: Sí, encara ho tenim pendent... i, si no hi és, no surt el documental. Si tardem un any més no passa res.

A: Aquestes persones estan sobreprotegides per la família i, en aquest àmbit, la sexualitat s’identifica automàticament amb abús, perill, etc. És important veure que no només és un problema de mobilitat, sinó que té relació amb la llibertat personal. Això es fa més evident quan hi ha cossos que es mouen perfectament,

però hem decidit que no poden prendre segons quines decisions. Aquesta gent es troba amb el mateix problema o un de pitjor. És evident que estem davant d’una qüestió social, que se’n intenta delimitar què és la sexualitat. Estem marcats per construccions socials que hem interioritzat tant que no ens qüestionem, com la construcció de gènere.

Quines reaccions us heu trobat fins ara?

R: Dins l’àmbit en què ens movem, tots ens donem copets. Però la intenció del documental no és arribar a un sector minoritari convençut o que està lluitant per una sèrie de llibertats, sinó arribar al teu veí, al del bar... Esperem que no els agradi o que els faci pensar; llavors serà positiu. L’important és que no només és la lluita de la diversitat funcional, sinó la lluita de molts altres aspectes.

A: Esperem que el documental sigui inspirador per la gent amb diversitat funcional, per viure la vida en un sentit ampli i no amb la consciència de la supervivència del dia a dia. Volem, en general, que la gent deixi de considerar el cos com un problema perquè no s’ajusta a una imatge prèvia i comenci a veure’l partint de la mirada realista d’un món divers.

“Volem que la gent deixi de considerar el cos com un problema perquè no s’ajusta a una imatge prèvia”

I després, què?

R: Normalment, quan acabes el documental, es genera el ressò. En el nostre cas, s’ha generat durant el rodatge. Volem que, quan estigui acabat, la gent s’apropiï del projecte i generi històries i continguts. De fet, l’última història del documental no la fem nosaltres, sinó que la gravaran els mateixos protagonistes, que crearan la seva pel·lícula. Serà el punt final del documental, però el punt de partida del projecte.

+info

www.yeswefuck.org
www.forovidaIndependiente.org
www.rauldelamorena.com
antoniocenteno.blogspot.com

Antonio Centeno
(a l’esquerra)
i Raúl de la Morena
/ MARIA ABADIA

POCA BROMA.

Manos Limpias demana que el Tribunal del Sant Ofici intervingui contra Carme Forcadell i l'ANC. Concretament, sol·liciten que la llancin a l'aigua amb un pes al coll. "Si s'enfonsa, vol dir que és una bona espanyola i el seu bon nom quedarà restituït; si sura, vol dir que és una bruixa separatista", ha declarat un dels advocats del sindicat ultradretà.

L'aeroport de Barajas es dirà **Adolfo Suárez**. Heraclio Fournier es planteja recórrer la decisió d'AENA.

La UE prepara dures sancions contra Rússia per l'annexió de **Crimea**. Segons s'ha filtrat, es demanarà a la població que no compri caviar ni abrics de pell russos. "Som conscients de l'enorme esforç que demanem a la ciutadania, però és l'únic remei", afirma un comissari europeu.

Alfonso Suárez, el musical

El "Blues de la transició" torna a sonar als grans mitjans, com un d'aquells blues que continuen i continuen perquè els músics ja han oblidat quantes voltes porten i no saben com acabar la cançó. A la tele surt l'Alaska i, en un caserna de la Guàrdia Civil, els Tejero fan una paella de diàleg i consens. No ha canviat res, sembla. Bé, sí, que Adolfo Suárez ha mort i, a hores d'ara, les xarxes socials deuen bullir de *selfies* que la societat civil que ha fet cua per presentar els seus respectes al pròcer de la pàtria s'ha fet davant del fèretre. Corea del Nord, revisited.

Aquests dies, ens tornen a inundar de transició (modèlica, no us oblideu de l'adjectiu!) i de pares de la Constitució (bonic sintagma), que deuen ser els únics pares que van engendrar alguna cosa amb una disfunció erèctil crònica. Un diari titlla Suárez de "forjador de la democràcia", que vol dir civilitzador dels salvatges, és a dir, nosaltres; surten imatges amb grisos, *lecheras*, senyors amb patilles i bigoti *redneck* i senyores amb ulleres d'hostessa de l'1, 2, 3. També recordem, de retruc, que el català no servia per impartir química nuclear, com tampoc devia servir per redactar constitucions ni res mínimament important. El Suárez del Moviment queda ocult darrere la capa de saliva que apliquen a consciència polítics de tots els signes, que en aquestes latituds vol dir dos signes, que en realitat és un de sol.

Des d'aquí, però, volem retre el nostre sentit homenatge a una altra persona, traspassada també aquests dies, la mort de la qual ha quedat eclipsada per la de l'expresident: Alfonso Suárez. Per sort, moltíssims tuitaires sí que se'n recorden, com comprovareu si feu una cerca ràpida a la xarxa. Que en pau descansi. **FEL**

Els pares de la Constitució (bonic sintagma) deuen ser els únics pares que van engendrar alguna cosa amb una disfunció erèctil crònica

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito — @biano

DARK VADER

Prohibició de Twitter a Turquia

"Netejarem Twitter, no m'importa el que digui la comunitat internacional sobre aquest tema", va dir el primer ministre de Turquia, Recep Tayyip Erdogan, fa unes setmanes per anunciar el que, des del 21 de març, és una realitat: l'accés de Turquia a Twitter està bloquejat per ordre governamental. Twitter s'ha convertit en un dels instruments més efectius per denunciar la corrupció del govern i la utilització que en fa la població de

Turquia és una de les més altes del món. En un gest sense precedents contra la llibertat d'expressió, Erdogan ha donat un cop de mà digital per intentar protegir-se del creixent descrèdit del seu mandat arran de les acusacions de corrupció difoses els últims mesos a través de les xarxes socials. Però la reacció popular no s'ha fet esperar. Utilitzant noves DNS i eines com ara TOR, la societat civil turca està aprenent a saltar les barreres digitals, perquè la informació vol ser lliure.

HAN SOLO

Graffitis al carrer amb el DNS 8.8.8.8 permeten evitar la censura a Turquia

Els usuaris turcs de Twitter van trobar una manera de sortejar les restriccions d'accés al lloc de la mà de Google, que compta amb un DNS públic. El govern turc estava impedit l'accés a Twitter bloquejant la connexió a diversos DNS, però canviant manualment el DNS del navegador és possible accedir-hi. D'aquesta forma, les adreces "8.8.8.8" i "8.8.4.4" difoses mitjançant graffitis al carrer en protesta contra el govern, són la forma d'eludir les traves i accedir a la plataforma de *microblogging*.

EPIC TROLL

Trollejant 'Intereconomía'

EPIC TROLL

Què és un DNS?

El Domain Name System o DNS (en català, sistema de noms de domini) és un sistema de noms jeràrquic que funciona sobre una base de dades distribuïda. Permet que qualsevol sistema connectat a Internet o a una xarxa informàtica privada obtingui informació associada als noms de domini. En concret, l'ús més freqüent (tot i que no l'únic) és la traducció global dels noms de domini (com ara ca.wikipedia.org) a les adreces necessàries per al protocol IP. Això facilita molt l'ús d'aplicacions d'Internet, ja que evita que les usuaris hagin de memoritzar les adreces numèriques i facilita el canvi d'adreces mantenint constant el nom de domini. El DNS ofereix un servei vital a Internet i, sense ell, la navegació seria molt complicada (per no dir impossible), ja que les xarxes treballen amb IP per dur a terme tasques com l'adreçament o l'encaminament, mentre que, per als humans, és molt més senzill treballar amb noms com els que posem a les URL o a les adreces de correu electrònic.

TUIT ROSA

El rei de la transició

Ana Obregón acomiada Suárez com només ella és capaç de fer, anomenant-lo "el rei de la transició".

BLOC

'Police officers falling in love'

Agents de la policia tocats per la màgica fletxa de Cupidó enmig d'una manifestació que cauen sobtadament.

<http://policeofficersfallinginlove.tumblr.com>

AGENDA

agenda@directa.cat

Aliments saludables per la panxa i el cervell: Jornades sobre l'autogestió de l'alimentació i la higiene

BERGA
MARÇ, ABRIL I MAIG DE 2014

Amb la inquietud de conèixer i aprendre a cuinar i a fer-se una mateixa les coses que normalment comprem o deleguem a altres persones i partint de la valoració que la qualitat d'allò que mengem o consumim serà mil vegades millor si ho produïm nosaltres mateixes i no afavorirà que les empreses explotadores s'enriqueixin, l'Ateneu Columna Terra i Llibertat i el Centre d'Estudis Josep Ester Borràs ens proposen aquestes jornades. Una oportunitat, també, per aprendre a triar els ingredients que volem fer servir i prendre consciència de què ens introduïm al cos i a qui comprem productes. És per això que han organitzat aquest primer cicle d'activitats, on es podrà fer cervesa, pa, formatge, postres dolces o sabó i intercanviar receptes vegetarianes.

A les jornades, també hi veurem projeccions, presentacions i debats per alimentar altres aspectes del pensament crític i l'autoformació. Alhora, ens animem a participar de totes les activitats que ens fan créixer i aprendre.

Programa: DS 29/03 Taller: *El formatge* DS 12/04 Música i gènere DS 26/04 Taller: *La neteja natural i ecològica de roba, casa i higiene personal* DS 3/05 Taller: *El pa* DS 10/05 Taller: *Alimentació saludable* DS 24/05 Taller: *Postres bones i casolanes!*

Tota la informació:
www.lllibertari.org

DJ27^{/03}

BARCELONA
Presentació del llibre: Dones Treballant. Guia de reconeixement urbà amb perspectiva de gènere
19:30h La Ciutat Invisible. C. Riego, 35
Amb la participació de Barbara Biglia (professora de la URV, investigadora i activista feminista), Mireia Vehí Cantenys (sociòloga, integrant del grup Eines i activista feminista), i Col·lectiu Punt 6. Més info: www.laciuatinvisible.coop

GRANOLLERS
La llibertat d'escollir escola a debat
19h Anònims, menjars i pensars
C. Ricomà, 57. Org: CUP Granollers

LLEIDA
Presentació del llibre
Cárceles en llamas i xerrada del col·lectiu Te kedas dónde kieras
18h Casal Popular de Joves. C. Tallada, 1

Cafeta SEPC
20h Casal Popular de Joves. C. Tallada, 1. Passi del documental *La Revolución no será transmitida*. Servei de barra i música ambient amb PD Independent
Org: SEPC

DV28^{/03}

BARCELONA
Panoràmica de la lluita antirepressiva als Països Catalans
19h Ateneu Popular La Flor de Maig
C. Doctor Trueta, 195. Amb Alerta Solidària i un dels independentistes citats a l'Audiència Nacional per les accions de l'11 de setembre de 2013. Org: Esquerra Independentista del Poble Nou

Presentació del llibre: Esposas nefastas y otras aberraciones. El dispositivo jurídico como red de construcción de feminidad
19:30h Ateneu Anarquista del Poble Sec
C. Creu dels Molers, 86. Presentació de la campanya Desertoires de la llei: Feminatats no normatives i possibilitats revolucionàries

Trobada Pirinenca
Programa: 19h Salutació i cervesada pirinenca. 20h Documental. 21h Presentació de Birracrucis 2014. 21:30h Sopar 22:30h Pd Ninot vs Pd Pollastre. Lloc: CSA Can Vies. C. Jocs Florals, 40-42
Org: Gall Negre esdeveniments

DS29^{/03}

BARCELONA
Manifestació:
Jo també estava al Parlament!
18:30h Plaça Catalunya. Convoca: Plataforma de suport. Més info: encausadesparlament.wordpress.com

Manifestació:
Ni Lomce ni Lec ni retallades
17h Plaça Universitat. Convoca: SOS Ensenyament Públic de qualitat

LLEIDA
Dos anys de Casal Popular de Joves
Programa: 12h Vermut popular. 14h Dinar d'arròs de muntanya. 16h Pintada de mural. 19h Taula rodona d'ateneus i casals dels PPCC. 22h Sopar popular i jam session. Més info: casalpopulardejoves.blogspot.com

DG30^{/03}

BARCELONA
Cinefòrum: Jo Cristina F.
Alemanya, 1981. Dir: Uri Edel, 131 minuts. Dins el cicle *Històries des dels suburbis*. A les 19h al Banc Expropiat de Gràcia. Travessera de Gràcia, 181
Més info: bancexpropiatgracia.wordpress.com

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Maiva 105FM València** www.radiomaiva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de la plaça d'Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!

CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. IV Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de l'alguia

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOURS 27

Pausa en la situació de baixes pressions i temperatures força fresques. S'obriran clarianes i ambient suau.

DIVENDRES 28

Malgrat el sol i les temperatures moderades de dia, durant la nit hi podrà haver glaçades a algunes valls interiors.

DISSABTE 29

Augment dels núvols de sud a nord. Precipitacions al País Valencià, que arribaran a Catalunya a última hora de la nit.

DIUMENGE 30

Cel tapat i pluges a estones arreu dels Països Catalans, més intenses a la costa sud de Catalunya, Castelló i Palma.

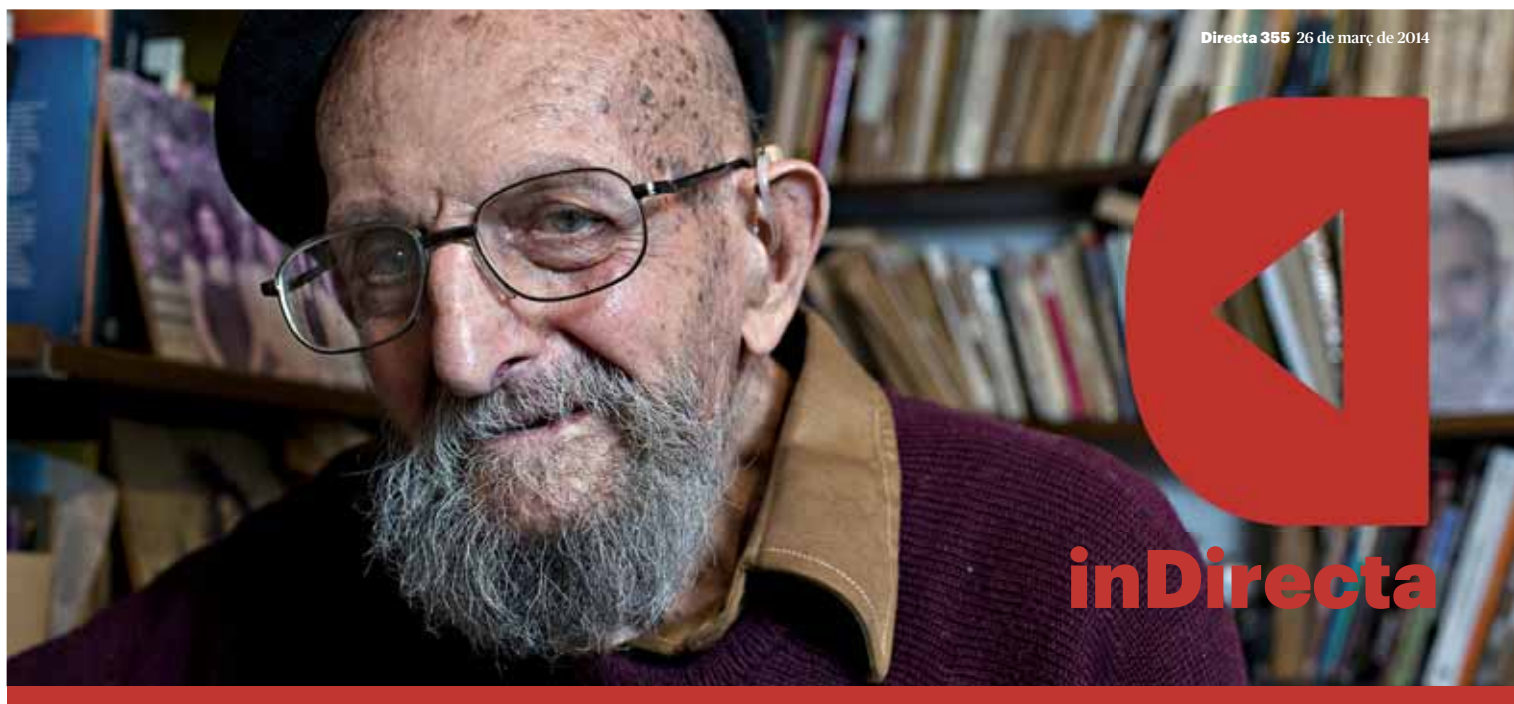
DILLUNS 31

Ruixats curts a les comarques de muntanya i cel amb núvols i clarianes a la costa i el prelitoral. Ambient fresc.

DIMARTS 1

Es mantindrà una certa inestabilitat, amb ruixats curts a les comarques del Pirineu i interior. Fred de nit, més temperat de dia.

/ ENRIC CATALÀ

«El cooperativisme ha de ser el motor d'un nou sistema social»

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Què n'ha quedat, dels principis revolucionaris pels quals lluitaves amb els Tupamaros?

Tant l'alliberament nacional com el socialisme estan molt lluny d'assolir-se. Quant al primer ideari, que consistia a alliberar-nos del capital financer i l'imperialisme nord-americà, els Estats Units continuen amb les maniobres militars i estableixen tractats amb l'Uruguai; pel que fa al segon, que radicava en generar polítiques i maneres d'organitzar el país sota un prisma obrerament social, tampoc no s'ha avançat gaire. Es dona entrada a les grans companyies perquè explotin la fusta, la mineria i altres recursos naturals.

La teva aposta pel cooperativisme social no s'ha implementat?

Algunes experiències demostren que és viable. Sobretot en cooperativisme de treball, on l'empleat participa en la presa de decisions amb coneixement de causa, cosa que no succeeix a l'empresa capitalista. El problema és que la socialdemocràcia s'ha centrat en una economia basada en la prestació de serveis, l'educació i la sanitat, el que anomenem *estat del benestar*, que per la seva sensibilitat, reacciona davant la pobresa i les desigualtats, però no ha tocat les estructures burgeses. Al mateix temps, algunes formes cooperatives s'han vist amb la crisi de Fagor al País Basc i han avantposat els criteris de quantitat als de qualitat.

Aquests desajustos desqualifiquen el cooperativisme?

Han de servir per reconduir-lo, però no el desqualifiquen perquè el cooperativisme descarta totes els principis del capitalisme. Qui entra ha d'abandonar la concepció classista que estableix el capital, perquè tothom és igual i treballa pel bé comú.

A l'Uruguai, qui abandera aquest model?

Gent que es mou en el Moviment per la Terra, que és l'origen dels Tupamaros i la lluita dels canyers de sucre per rescabalar els seus drets. L'organització sindical continua activa i intenta ampliar les cooperatives que han sor-

“S'ha d'empoderar la gent perquè la supeditació al treball ha impedit que cultivés el seu esperit crític”

git arran del fracàs de les empreses capitalistes. I després, hi ha companys que estaven al moviment i que, el 1989, no van acceptar la renúncia del sector que, amb l'actual president José Mujica al capdavant, es va integrar el Frente Amplio.

Què li recriminaria, a Mujica?

La seva austeritat no es correspon amb les decisions que adopta. Ha facilitat cooperatives i ha reactivat les funcions de l'Institut Nacional de Colonització,

que capta terrenys per cedir-los a gent necessitada a canvi d'una petita compensació econòmica, però el seu model no suposa cap ruptura, ja que qui mana és la troica i el gran capital. Tan sols ha donat un matis social a la gestió.

Entre la socialdemocràcia del Brasil i el Socialisme del segle XXI que professen Cuba o Veneçuela, amb quin sistema et quedaries?

Amb cap dels dos. Cal inventar-ne un on el cooperativisme sigui el motor per resoldre els problemes econòmics de manera més humana i racional. Després, hi ha la defensa del medi ambient -tenint en compte els perjudicis que causa la contaminació i l'exploració dels recursos- i la reparació històrica, perquè cap democràcia no es pot aixecar sobre l'oblit del totalitarisme que es va aplicar davant els intents de substituir el capitalisme. Un fet que, com veiem avui, es torna produir a diversos punts del planeta. El nou model d'Estat ha de ser totalment diferent de l'actual.

Tens esperances d'assolir-lo?

Vindrà amb la presa de consciència de la gent, a la qual s'ha d'empoderar perquè la supeditació al treball ha impedit que cultivés el seu esperit crític. I també cal passar de la protesta a l'alternativa, ja que, fins ara, s'han llançat idees anticapitalistes i s'ha parlat d'una nova democràcia, però no s'ha acabat de definir. De tota manera, sóc optimista i confio que sorgiran les propostes que ens conduiran al canvi social. ◀

Rafael Cárdenas

Teòric i promotor del cooperativisme social

Aproximar-nos a Rafael Cárdenas és fer-ho a l'Uruguai contemporani. Nasqué a Madrid, va arribar al riu de la Plata en un veler familiar quan era adolescent; una experiència que va contribuir a fer-lo un home profundament honest i generós que, l'any 1938, decidiria tornar a l'Estat espanyol per defensar la República. De nou a l'Uruguai, Cárdenas va impulsar l'autogestió col·lectiva amb la creació de la Cooperativa Obrera de Producció de l'Uruguai (COPRU), el 1955. Vuit anys després, va viatjar a la Unió Soviètica, on va conèixer la seva companya Marina. Després d'una estada de tres anys, va tornar a Montevideo on s'implica en la lluita dels Tupamaros. Una militància per la qual va pagar quatre anys de presó. El 1976, va ser expulsat i va venir cap a Catalunya. Les reflexions d'aquest lliurepensador, ànima de la Casa de l'Uruguai de Barcelona, reposen a 'Sobre viejos errores' (2003), 'Amaneciendo va' (2004) i 'Donde el faro ilumina. Vida y lucha de Rafael Cárdenas' (2009), de Rodrigo Vescovi. Als seus 93 anys, Cárdenas revisa el passat i el present, convençut que l'horitzó passa per un nou socialisme de base cooperatiu.